

Nr 2

Utlåtande i anledning av Kungl. Maj:ts i statsverkspropositionen gjorda framställningar rörande utgifterna för budgetåret 1962/63 inom justitiedepartementets verksamhetsområde jämte i ämnet väckta motioner.

(3:e avd.)

DRIFTBUDGETEN

Andra huvudtiteln

Justitiedepartementet m. m.

1:o) Statsrådsberedningen: **Avlöningar.** I enlighet med Kungl. Maj:ts i propositionen nr 1 (bilaga 4, punkt 1, s. 7 av bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över justitiedepartementens ärenden för den 3 januari 1962) framlagda förslag, vilket innebär inrättande av en tjänst som avdelningschef i Br 4 i utbyte mot en tjänst i Br 2 och en ökning av anslaget med 5 000 kr., hemställer utskottet,

att riksdagen må

a) bemyndiga Kungl. Maj:t att vidtaga den ändring i personalförteckningen för statsrådsberedningen som föranledes av vad departementschefen i statsrådsprotokollet över justitiedepartementens ärenden för den 3 januari 1962 föreslagit;

b) godkänna följande avlöningsstat för statsrådsberedningen, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1962/63:

Avlöningsstat

1. Avlöningar till statsråden utan departement, <i>förslagsvis</i>	255 000
2. Lönefyllnad åt statsministern	6 000
3. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	140 000
4. Avlöningar till icke-ordinarie personal, <i>förslagsvis</i>	155 000

5. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	153 000
6. Kompensation för höjda folkpensionsavgifter, <i>förslagsvis</i>	9 000
	Summa kr. 718 000

c) till *Statsrådsberedningen*: *Avlöningar* för budgetåret 1962/63 anvisa ett förslagsanslag av 718 000 kr.

2:o) *Statsrådsberedningen*: *Omkostnader*. I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 2, s. 8), vilket innebär en uppräknig av anslaget med 2 000 kr., hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Statsrådsberedningen*: *Omkostnader* för budgetåret 1962/63 anvisa ett förslagsanslag av 24 000 kr.

3:o) *Justitiedepartementet*: *Avlöningar*. Kungl. Maj:t har (punkt 3, s. 8 och 9) föreslagit riksdagen att dels bemyndiga Kungl. Maj:t att vidtaga de ändringar i personalförteckningen för justitiedepartementet som föranledes av vad departementschefen föreslagit, dels godkänna av departementschefen förordad avlöningsstat för justitiedepartementet, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1962/63, dels ock till *Justitiedepartementet*: *Avlöningar* för samma budgetår anvisa ett förslagsanslag av 2 241 000 kr.

Anslaget är i gällande riksstat uppfört med 2 161 000 kr.

Under hänvisning till vad chefen för civildepartementet föreslagit vid anmälan av för flera huvudtitlar gemensamma frågor beräknar departementschefen medel för uppflyttning av följande tjänster, nämligen en tjänst som förste kanslissekreterare i Ao 23 till tjänst som byrådirektör i Ao 26 (första byrån), en tjänst som amanuens i reglerad befordringsgång till förste kanslissekreterare i Ae 23, tre tjänster som kanslibitråde i Ae 7 till tjänster som kontorist i Ae 9 (lagbyrån för internationella frågor, registratorskontoret och första byrån) samt två tjänster som biträde för skriv- och kontorsgöromål till tjänster som kanslibitråde i Ae 7.

Vidare förordas att en tjänst som förste kanslissekreterare i Ae 23 och en tjänst som kansliskrivare i Ae 10 överföres till ordinarie stat. Därjämte föreslås utbyte av en tjänst som kanslibitråde i Ag 7 mot en tjänst som kanslibitråde i Ae 7.

Slutligen föreslår departementschefen, att en tjänst inrättas som sekreterare i Ae 19 för biträde å justitiedepartementets statssekreteraravdelning med ärenden angående utländsk rätt.

De framställda förslagen jämte automatiska utgiftsökningar föranleder en ökning av medelsbehovet med 80 000 kr.

Utskottet har i sitt av riksdagen numera godkända utlåtande nr 14 tillstyrkt de av departementschefen anmälda förslagen till tjänsteförändringar.

Då utskottet inte heller i övrigt funnit anledning till erinran mot Kungl. Maj:ts förslag, hemställer utskottet,

att riksdagen må

a) bemyndiga Kungl. Maj:t att vidtaga de ändringar i personalförteckningen för justitiedepartementet som föranledes av vad departementschefen i statsrådsprotokollet över justitiedepartementens ärenden för den 3 januari 1962 föreslagit;

b) godkänna följande avlöningsstat för justitiedepartementet, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1962/63:

Avlöningsstat

1. Avlöning till departementschefen, <i>förslagsvis</i>	51 000
2. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	829 000
3. Ersättning till expertis och tillfällig arbetskraft, <i>förslagsvis</i>	400 000
4. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal ..	524 000
5. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	403 000
6. Kompensation för höjda folkpensionsavgifter, <i>förslagsvis</i>	34 000

Summa kr. 2 241 000

c) till *Justitiedepartementet*: *Avlöningar* för budgetåret 1962/63 anvisa ett förslagsanslag av 2 241 000 kr.

4:o) *Justitiedepartementet*: *Omkostnader*. I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 4, s. 9), vilket innebär en ökning av anslaget med 4 000 kr., hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Justitiedepartementet*: *Omkostnader* för budgetåret 1962/63 anvisa ett förslagsanslag av 166 000 kr.

5:o) *Justitiedepartementet*: *Svensk författningssamling*. I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 5, s. 9), vilket innebär en med 50 000 kr. ökad medelsanvisning, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Justitiedepartementet*: *Svensk författningssamling* för budgetåret 1962/63 anvisa ett förslagsanslag av 300 000 kr.

6:o) *Lagberedningen*. I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 6, s. 10), vilket innebär en minskning av anslaget med 73 000 kr., hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Lagberedningen* för budgetåret 1962/63 anvisa ett reservationsanslag av 242 000 kr.

7:o) **Ombuden för tillsyn av tryckta skrifter.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 7, s. 10), vilket innebär en ökning av anslaget med 9 000 kr. för att bereda utrymme för en höjning av arvoden till chefens för justitiedepartementet tryckfrihetsombud, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Ombuden för tillsyn av tryckta skrifter* för budgetåret 1962/63 anvisa ett förslagsanslag av 35 000 kr.

8:o) **Kommittéer och utredningar genom sakkunniga.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 8, s. 11), vilket innebär oförändrad medelsanvisning, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Kommittéer och utredningar genom sakkunniga* för budgetåret 1962/63 anvisa ett reservationsanslag av 1 600 000 kr.

9:o) **Extra utgifter.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 9, s. 11), vilket innebär en minskning av anslaget med 35 000 kr., hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Extra utgifter* för budgetåret 1962/63 anvisa ett reservationsanslag av 125 000 kr.

Justitiekanslersämbetet och riksåklagarämbetet

10:o) **Justitiekanslersämbetet: Avlöningar.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 10, s. 12 och 13), vilket innebär en ökning av anslaget med 13 000 kr., varav 10 000 kr. för uppräknig av icke-ordinarieposten och 3 000 kr. för automatiska utgiftsstegringar, hemställer utskottet,

att riksdagen må

a) godkänna följande avlöningsstat för justitiekanslersämbetet, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1962/63:

Avlöningsstat

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	173 000
2. Avlöningar till icke-ordinarie personal, <i>förslagsvis</i> . .	127 000
3. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	52 500
4. Kompensation för höjda folkpensionsavgifter, <i>förslagsvis</i>	5 500

Summa kr. 358 000

b) till *Justitiekanslersämbetet: Avlöningar* för budgetåret 1962/63 anvisa ett förslagsanslag av 358 000 kr.

11:o) **Justitiekanslersämbetet: Omkostnader.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 11, s. 13 och 14), vilket innebär en med 6 000 kr. ökad medelsanvisning, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Justitiekanslersämbetet: Omkostnader* för budgetåret 1962/63 anvisa ett förslagsanslag av 28 000 kr.

12:o) *Riksåklagarämbetet: Avlöningar*. Kungl. Maj:t har (punkt 12, s. 14 och 15) föreslagit riksdagen att dels godkänna av departementschefen förordad avlöningsstat för riksåklagarämbetet, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1962/63, dels ock till Riksåklagarämbetet: *Avlöningar* för samma budgetår anvisa ett förslagsanslag av 466 000 kr.

Anslaget är i gällande riksstat uppfört med 420 000 kr.

Från riksåklagarämbetets anslagspost till icke-ordinarie personal skall bestridas kostnaderna för extra föredragande, som anlitas för beredning och föredragning av åtalsärenden. För att i erforderlig utsträckning kunna bestrida kostnaderna för sådan extra arbetshjälp har ämbetet under de senaste budgetåren nödgats hemställa om avsevärda överskridanden av nämnda anslagspost. Departementschefen finner det därför motiverat att posten för budgetåret 1962/63 uppräknas med 35 000 kr. Det kan stundom visa sig nödvändigt för ämbetet att i vissa ärenden infordra särskilda sakkunnigutlåtanden. Jämväl kostnader för dylika utlåtanden föreslås få bestridas från sagda anslagspost. Vidare anses anslaget böra höjas med 11 000 kr. till följd av automatiska utgiftsstegringar.

Utskottet finner, i likhet med departementschefen, en uppräkning betogad av den i riksåklagarämbetets avlöningsstat upptagna anslagsposten till avlöningar till icke-ordinarie personal med hänsyn till de anslagsöverskridanden som ämbetet under senare år måst begära för att i erforderlig utsträckning kunna anlita extra arbetshjälp. Då utskottet inte heller i övrigt funnit anledning till erinran mot vad departementschefen föreslagit, hemställer utskottet,

att riksdagen må

a) godkänna följande avlöningsstat för riksåklagarämbetet, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1962/63:

Avlöningsstat

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	214 000
2. Avlöningar till icke-ordinarie personal, <i>förslagsvis</i> ..	162 000
3. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	84 000
4. Kompensation för höjda folkpensionsavgifter, <i>förslagsvis</i>	6 000
	<hr/>
	Summa kr. 466 000

b) till *Riksåklagarämbetet: Avlöningar* för budgetåret 1962/63 anvisa ett förslagsanslag av 466 000 kr.

13:o) **Riksåklagarämbetet: Omkostnader.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 13, s. 15), vilket innebär oförändrad medelsanvisning men viss omfördelning mellan anslagsposterna, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Riksåklagarämbetet: Omkostnader* för budgetåret 1962/63 anvisa ett förslagsanslag av 28 000 kr.

Domstolarna

14:o) **Högsta domstolen m. m.: Avlöningar.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 14, s. 17—19), vilket innebär en uppräknig av anslaget med 5 000 kr. till följd av automatiska utgiftsökningar, hemställer utskottet,

att riksdagen må

a) godkänna följande avlöningsstat för högsta domstolen och nedre justitierevisionen, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1962/63:

Avlöningsstat

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i> ..	2 639 000
2. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, <i>förslagsvis</i>	7 000
3. Avlöningar till icke-ordinarie personal, <i>förslagsvis</i>	579 000
4. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	950 000
5. Kompensation för höjda folkpensionsavgifter, <i>förslagsvis</i>	64 000

Summa kr. 4 239 000

b) till *Högsta domstolen m. m.: Avlöningar* för budgetåret 1962/63 anvisa ett förslagsanslag av 4 239 000 kr.

15:o) **Högsta domstolen m. m.: Omkostnader.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 15, s. 19), vilket innebär oförändrat anslag men ändrad fördelning mellan anslagsposterna, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Högsta domstolen m. m.: Omkostnader* för budgetåret 1962/63 anvisa ett förslagsanslag av 285 000 kr.

16:o) **Regeringsrätten: Regeringsrättens årsbok.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 18, s. 20 och 21), vilket innebär oförändrat anslag, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Regeringsrätten: Regeringsrättens årsbok* för budgetåret 1962/63 anvisa ett förslagsanslag av 50 000 kr.

17:o) **Hovrätterna: Avlöningar.** Kungl. Maj:t har (punkt 19, s. 21—28) föreslagit riksdagen att dels bemyndiga Kungl. Maj:t att vidtaga de ändringar i personalförteckningen för hovrätterna som föranledes av vad departementschefen föreslagit, dels godkänna av departementschefen förordad avlöningsstat för hovrätterna, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1962/63, dels ock till Hovrätterna: Avlöningar för samma budgetår anvisa ett förslagsanslag av 11 338 000 kr.

Anslaget är i gällande riksstat uppfört med 11 187 000 kr.

När det gäller att bedöma den erforderliga organisationen vid hovrätterna för budgetåret 1962/63 anser departementschefen, att hänsyn i första hand bör tagas till den beslutade ändringen av domkretsarna för Svea hovrätt och hovrätten för Västra Sverige.

Av de undersökningar som föregick ställningstagandet i denna fråga liksom av hovrätternas anslagsäskanden synes framgå att målantalet från Värmlands län ger arbetsunderlag för en hovrättsavdelning. Från och med den 1 januari 1963 kommer sålunda hovrätten för Västra Sverige att tillföras en arbetsbörda av sådan omfattning, medan Svea hovrätt erhåller motsvarande lättnad i arbetet. Under dessa förhållanden har departementschefen funnit, att den ordinarie organisationen vid hovrätten för Västra Sverige bör förstärkas med en avdelning från och med den 1 januari 1963.

Avdelningen föreslås organiserad på samma sätt som hovrättens övriga ordinarie avdelningar med en lagman och fyra hovrättsråd som ordinarie domare. I enlighet med de grunder som fastställts vid 1947 års riksdag anses å andra sidan medel böra räknas för en lagman och två hovrättsråd, som kan antagas uppehålla sina ämbeten och av vilka den ene erhåller arvode såsom vice ordförande. Vidare bör medel räknas för två assessorer, som antages upprätthålla två hovrättsrådsämbeten, samt för erforderlig fiskals-hjälp. Den nya avdelningen motiverar också inrättande vid hovrätten av en förste kansliskrivartjänst i Ao 12 samt en tjänst som kanslibitråde i Ao 7. Kostnaden för den nya avdelningen uppgår i enlighet med det anförda till 151 000 kr.

Med hänsyn till vad Svea hovrätt anfört om arbetsläget vid hovrätten anser departementschefen inte att hovrättens ordinarie organisation bör påverkas av det minskade domkretsområdet. Den bör alltså få bibehållas oförändrad även efter överförande av Värmlands län till hovrätten för Västra Sverige.

Vad gäller övriga förstärkningar av hovrätternas personal föreslås dessa ges provisorisk karaktär och, som hittills, bekostas ur den medelsreserv under anslaget som är avsedd för extra arbetshjälp. Denna är för närvarande beräknad till 500 000 kr. Departementschefen förordar dock att en tjänst som expeditionsvakt i Ao 7 vid hovrätten för Västra Sverige samt en tjänst som kontorsbiträde i reglerad befordringsgång vid Svea hovrätt inrättas.

Då en extra avdelning endast har reducerad personalorganisation i jämförelse med en ordinarie avdelning kommer den totala hovrättsorganisatio-

nen att förstärkas i och med att en ny avdelning vid hovrätten för Västra Sverige inrättas. Medelsreserven under anslaget anses därför kunna minska med 75 000 kr.

Kungl. Maj:t föreslås som hittills, efter utredning av arbetssituationen vid den tidpunkt då frågan blir aktuell, få träffa avgörande om extra ledamöter och annan tillfällig arbetshjälp i hovrätterna för budgetåret 1962/63. Kungl. Maj:t bör vidare som hittills äga befogenhet att, då det visar sig oundgängligt, medgiva förstärkningar av hovrätternas ledamotsorganisation. Strävandena bör fortsätta att i görligaste mån överföra uppgifter från den rättsbildade till den icke rättsbildade personalen.

En tjänst i Ao 9, avsedd för stenograf, vid hovrätten för Västra Sverige föreslås utbytt mot en tjänst i samma lönegrad som kontorist, avsedd för föreståndaren för hovrättens skrivcentral.

Slutligen föreslås, att envar av hovrätternas byrådirektörer tillerkännes ett arvode å 1 200 kr. per år, därest de såsom organisationsföredragande åläggas att följa hovrätternas och domsagornas verksamhet på sätt som förutsatts i prop. 1960: 126.

De av departementschefen framlagda förslagen föranleder, att anslaget för budgetåret 1962/63 uppräknas med 102 000 kr. Härtill kommer 49 000 kr. för automatiska utgiftsökningar.

Utskottet vill erinra om att riksdagen anslutit sig till ett i 1961 års statsverksproposition framlagt förslag om att Värmlands län från och med den 1 januari 1963 skulle överföras från Svea hovrätt till hovrätten för Västra Sverige. Denna överflyttning beräknades medföra en ökning av arbetsbelastningen vid sistnämnda hovrätt motsvarande ungefär kapaciteten hos en avdelning. Utskottet tillstyrker därför departementschefens förslag om att hovrätten för Västra Sverige förstärkes med en avdelning. Med hänsyn till vad departementschefen anfört om arbetsläget vid Svea hovrätt biträder utskottet även förslaget, att den ordinarie organisationen vid denna hovrätt bibehålles oförändrad, trots den sålunda beslutade minskningen av domkretsområdet.

De av departementschefen föreslagna personalförstärkningarna avseende biträdes- och expeditionsvaktspersonal kan utskottet likaledes tillstyrka. Utskottet förordar även, att Kungl. Maj:t liksom hittills skall kunna träffa avgörande om extra ledamöter och annan tillfällig arbetshjälp i hovrätterna samt äga befogenhet att, då det visar sig oundgängligt, medgiva förstärkningar av hovrätternas ledamotsorganisation.

Med tillstyrkande av Kungl. Maj:ts förslag jämväl i övrigt hemställer utskottet,

att riksdagen må

a) bemyndiga Kungl. Maj:t att vidtaga de ändringar i personalförteckningen för hovrätterna som föranledes av vad departementschefen i statsrådsprotokollet över justitiedepartementsärenden för den 3 januari 1962 föreslagit;

b) godkänna följande avlöningsstat för hovrätterna att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1962/63:

Avlöningsstat

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	4 445 000
2. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, <i>förslagsvis</i>	104 000
3. Avlöningar till icke-ordinarie personal, <i>förslagsvis</i>	4 073 000
4. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	2 546 000
5. Kompensation för höjda folkpensionsavgifter, <i>förslagsvis</i>	170 000
	Summa kr. 11 338 000

c) till *Hovrätterna: Avlöningar* för budgetåret 1962/63 anvisa ett förslagsanslag av 11 338 000 kr.

18:o) **Hovrätterna: Omkostnader.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 20, s. 28 och 29), vilket innebär en med 122 000 kr. ökad medelsanvisning, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Hovrätterna: Omkostnader* för budgetåret 1962/63 anvisa ett förslagsanslag av 1 113 000 kr.

19:o) **Häradsrätterna: Avlöningar.** Kungl. Maj:t har (punkt 21, s. 29—33) föreslagit riksdagen att dels bemyndiga Kungl. Maj:t att vidtaga de ändringar i personalförteckningen för häradsrätterna, som föranledes av vad departementschefen föreslagit, dels godkänna av departementschefen förordad avlöningsstat för häradsrätterna, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1962/63, dels ock till Häradsrätterna: Avlöningar för samma budgetår anvisa ett förslagsanslag av 27 108 000 kr.

Anslaget är i gällande riksstat uppfört med 25 707 000 kr.

Kungl. Maj:t har den 27 juli 1961 med stöd av 1 § lagen den 17 juni 1932 om stads och landsbygds förenande i judiciellt avseende förordnat, att rådhusrätten i Visby skall upphöra den 1 januari 1962 och att staden samma dag i judiciellt avseende skall förenas med Gotlands domsaga. Vidare har — med stöd av riksdagens bemyndigande — den 1 december 1961 föreskrivits, att nämnda domsaga från och med ingången av år 1962 skall vara placerad i lönegrupp V mot tidigare i lönegrupp IV. Med utnyttjande av förefintlig medelsreserv under anslaget har Kungl. Maj:t därtill beslutat om fiskals- och annan personal under återstoden av löpande budgetår.

Departementschefen förordar, att från och med ingången av budgetåret 1962/63 i domsagan inrättas en tjänst som tingsdomare och ytterligare tre tjänster för icke rättsbildad personal.

Kostnaderna för nämnda organisationsförändringar uppgår till 79 000 kr.

För att fortsättningsvis bereda Kungl. Maj:t möjligheter att — då så på grund av stads förening med domsaga eller annat särskilt förhållande finnes skäligt — besluta om höjd lönegruppsplacering för domsaga anses Kungl. Maj:t böra erhålla riksdagens bemyndigande att, utöver vad för närvarande gäller, verkställa uppflyttningar motsvarande högst sex domsagors hänförande till närmast högre lönegrupp.

Departementschefen föreslår även att tjänster som tingsdomare inrättas i Nyköpings domsaga, Listers och Sölvesborgs domsaga samt Livgedingets domsaga. I samband härmed bör tjänsten som tingssekreterare indragas i sistnämnda båda domsagor. Tjänsten i Livgedingets domsaga anses dock böra inrättas först från och med den 1 januari 1963.

Utredning pågår om bl. a. staden Enköpings förenande i judiciellt avseende med Uppsala läns södra domsaga. Departementschefen anser, att förutsättning finns för att beslut i denna fråga skall kunna meddelas att gälla från och med kalenderåret 1963. För att i sådant fall bemästra arbetsbördan i domsagan, anses Kungl. Maj:t böra äga att från och med den 1 januari 1963 inrätta en tingsdomartjänst därstädes. Härvid bör en tjänst som tingssekreterare indragas.

Det föreslås vidare, att 30 tjänster inrättas för icke rättsbildade biträden, som hittills avlönats ur medelsreserven men vilka stadigvarande erfordras inom den ordinarie kansliorganisationen i domsagorna.

Av de nya biträdestjänsterna föreslås få inrättas två såsom förste kansliskrivare i Ao 12, en såsom kansliskrivare i Ao 10, sex såsom kontorist i Ao 9 samt sju såsom kanslibitråde i Ao 7. Övriga bör inrättas såsom kontorsbiträdestjänster. Vid bifall till dessa förslag utgår följande tjänster ur organisationen, nämligen två såsom kansliskrivare i Ao 10, fyra såsom kanslibitråde i Ao 7 samt tre såsom kontorsbiträde i Ao 5.

Erfarenheterna från den tilländalupna delen av budgetåret 1961/62 ger vid handen att balanserna i flera domsagor, trots ökad arbetsintensitet, fortsatt att stiga. I syfte att möta den väntade arbetstillströmningen till domsagorna med avsevärt förstärkta personella resurser och bryta den otillfredsställande utvecklingen i fråga om arbetsbalanserna beräknas en höjning av medelsreserven under anslaget med 800 000 kr. Häri inbegripes ett belopp av 250 000 kr. för att i första hand bereda Kungl. Maj:t möjlighet att träffa beslut jämlikt bestämmelserna i 1932 års lag om stads och landsbygds förenande i judiciellt avseende.

De av departementschefen framlagda förslagen föranleder, att anslaget för budgetåret 1962/63 bör uppräknas med 1 290 000 kr. Härtill kommer 111 000 kr. för automatiska utgiftsökningar.

I två likalydande motioner, väckta den ena inom första kammaren av fru *Segerstedt Wiberg* (I: 134) och den andra inom andra kammaren av fru *Gunne* (II: 167), har hemställts, att riksdagen måtte bevilja i första hand anslag till en extra tingsdomare gemensam för de båda göteborgsdomsagorna, i andra hand en extra tingsdomare i Askims och Mölndals domsaga.

Beträffande de skäl, motionärerna anfört till stöd för sitt yrkande, hänvisas till motionen I: 134.

Utskottet. Med hänsyn till bl. a. den ökning av arbetsbelastningen vid Gotlands domsaga, som följer av att Visby stad i judiciellt avseende förenats med domsagan, tillstyrker utskottet departementschefens förslag att en tjänst som tingsdomare och tre andra tjänster inrättas vid domsagan. Utskottet kan ävenledes biträda förslagen om inrättande av tingsdomartjänster i ytterligare tre domsagor samt en sådan tjänst i Uppsala läns södra domsaga, därest detta skulle befinnas erforderligt till följd av förening av Enköpings stad med domsagan.

Utöver de sålunda föreslagna tingsdomartjänsterna har i motionerna I: 134 och II: 167 förordats, att en sådan befattning skulle inrättas gemensamt för de två göteborgsdomsagorna eller för Askims och Mölndals domsaga. Motionärernas yrkande överensstämmer med ett av hovrätten för Västra Sverige i anslagsäskandena framfört förslag, vilket dock inte tillstyrkts av departementschefen. Departementschefens ovan redovisade ställningstagande innebär, att han av åtta begärda tingsdomartjänster tillstyrkt inrättande av fyra sådana tjänster, förutom den förut nämnda befattningen i Uppsala läns södra domsaga. Utskottet har för sin del inte funnit de av motionärerna anförda skälen utgöra tillräcklig anledning att frångå den av departementschefen härvid gjorda prioriteringen, och utskottet kan således inte tillstyrka motionsyrkandet. Utskottet vill i detta sammanhang erinra om den möjlighet som föreligger att med anlitan av den under anslaget beräknade medelsreserven tillföra särskilt arbetstyngda domsagor extra arbets hjälp.

Den av departementschefen föreslagna utökningen av domsagornas kansliorganisation med 30 nya biträdestjänster tillstyrkes av utskottet. I samband därmed kan, såsom departementschefen anfört, nio andra biträdestjänster utgå ur organisationen. Likaledes biträder utskottet den förordade ökningen av medelsreserven med 800 000 kr.

Utskottet, som inte heller i övrigt funnit anledning till erinran mot vad departementschefen anfört och föreslagit, hemställer,

att riksdagen må med bifall till Kungl. Maj:ts förslag samt med avslag å motionerna I: 134 och II: 167

a) bemyndiga Kungl. Maj:t att vidtaga de ändringar i personalförteckningen för häradsrätterna, som föranledes av vad departementschefen i statsrådsprotokollet över justitiedepartementsärenden för den 3 januari 1962 föreslagit;

b) godkänna följande avlöningsstat för häradsrätterna, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1962/63:

Avlöningsstat

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	10 914 000
2. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, <i>förslagsvis</i>	9 000

3. Avlöningar till icke-ordinarie personal, förslagsvis	9 940 000
4. Rörligt tillägg, förslagsvis	5 828 000
5. Kompensation för höjda folkpensionsavgifter, förslagsvis	417 000
	Summa kr. 27 108 000

c) till *Häradsrätterna*: Avlöningar för budgetåret 1962/63 anvisa ett förslagsanslag av 27 108 000 kr.

20:o) *Häradsrätterna*: Omkostnader. I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 22, s. 33 och 34), vilket innebär en med 167 000 kr. ökad medelsanvisning, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Häradsrätterna*: Omkostnader för budgetåret 1962/63 anvisa ett förslagsanslag av 1 694 000 kr.

21:o) *Häradsrätterna*: Ersättningar till nämndemän. Kungl. Maj:t har (punkt 23, s. 34 och 35) föreslagit riksdagen att till *Häradsrätterna*: Ersättningar till nämndemän för budgetåret 1962/63 anvisa ett förslagsanslag av 4 000 000 kr.

Anslaget är i gällande riksstat uppfört med 3 500 000 kr.

Enligt beslut av 1957 års riksdag (SFS 1957:270) äger nämndemännen vid häradsrätterna från och med den 1 juli 1957, utöver resekostnadsersättning och traktamente, uppbära särskilt dagarvode å 30 kr. för varje förrättningsdag.

Föreningen Sveriges häradshövdingar har i skrivelse den 26 oktober 1961 bl. a. hemställt, att frågan om höjning av dagarvode till nämndemän upptages till prövning. Föreningen har framhållit att med nuvarande dagarvode önskemålet att i nämnden skall tjänstgöra yrkesverksamma personer knappast kan genomföras. Nästan alla nämndemän i aktiv ålder gör kännbara ekonomiska uppoffringar genom tjänstgöring vid de numera ofta täta och långdragna tingssammanträdena.

Departementschefen anför att — såsom uttalats senast vid fastställandet av nuvarande arvode — gottgörelsen för nämndemansuppdraget bör bestämmas så, att den icke förändrar nämndemansuppdragets karaktär av ett heder- och förtroendeuppdrag. Samtidigt är det angeläget att nämndemännen icke nödgas att för fullgörande av sitt uppdrag vidkännas sådana kostnader, att valet av nämndemän i realiteten begränsas till sådana personer som äger ekonomiska förutsättningar att mottaga uppdraget.

Med beaktande av det anförda anser departementschefen en höjning av dagarvode för nämndemän motiverad från nuvarande 30 till 60 kr. för varje förrättningsdag. Det föreslås vid bifall till förslaget få ankomma på Kungl. Maj:t att utfärda erforderliga bestämmelser i frågan. Anslaget anses för budgetåret 1962/63 böra uppföras med 4 000 000 kr.

I två likalydande motioner, väckta den ena inom första kammaren av herrar *Sveningsson* och *Ragnar Bergh* (I: 357) och den andra inom andra kammaren av herrar *Turesson* och *Björkman* (II: 515), har — såvitt avser förevarande anslag — hemställts, att riksdagen måtte besluta, att dag-arvodet till nämndemän vid häradsrätterna måtte fastställas till 50 kr. samt att till följd härav anslaget till Häradsrätterna: Ersättning till nämndemän måtte sänkas med 165 000 kr.

Beträffande de skäl, motionärerna anfört till stöd för sina yrkanden, hänvisas till motionen I: 357.

Utskottet. Den nuvarande rätten för nämndemännen att utöver resekostnadsersättning och traktamente erhålla särskilt dagarvode tillkom efter beslut av 1953 års riksdag. Arvodet, som ursprungligen bestämdes till 20 kr. för varje förrättningsdag, höjdes efter beslut av 1957 års riksdag till det nuvarande beloppet, 30 kr. Vid båda dessa tillfällen, då riksdagen hade att taga ställning till arvodesfrågan, framhölls att ersättningens utformning och storlek vore beroende av skilda, mot varandra i viss mån stridande hänsynstaganden. Å ena sidan borde gottgörelsen avvägas, så att den icke förändrade nämndemansuppdragets karaktär av ett heders- och förtroendeuppdrag, medan å andra sidan även finge beaktas att ersättningen icke bestämdes på sådant sätt att valet av nämndemän i realiteten begränsades till dem som ägde ekonomiska förutsättningar att mottaga uppdraget. Dessa synpunkter har även framhållits av departementschefen vid den nu föreslagna höjningen av arvodet till 60 kr.

I motionerna I: 357 och II: 515 har förordats, att arvodet med beaktande av uppdragets karaktär borde bestämmas till 50 kr.

Utskottet vill liksom vid sina tidigare ställningstaganden i denna fråga understryka nämndemansuppdragets karaktär av förtroendeuppdrag men också angelägenheten av att en skälig gottgörelse utgår för uppdraget. Utskottet finner den av departementschefen förordade höjningen innebära en rimlig avvägning mellan de båda synpunkter som sålunda torde böra beaktas vid arvodesbeloppets fastställande. Utskottet tillstyrker därför departementschefens förslag och avstyrker således yrkandena i motionerna I: 357 och II: 515.

Utskottet biträder jämväl departementschefens förslag till anslagsberäkning.

Utskottet hemställer,

att riksdagen må med bifall till Kungl. Maj:ts förslag samt med avslag å motionerna I: 357 och II: 515, såvitt nu är i fråga, till *Häradsrätterna: Ersättningar till nämndemän* för budgetåret 1962/63 anvisa ett förslagsanslag av 4 000 000 kr.

22:o) *Häradsrätterna: Uppläggande av nya fastighetsböcker för landet.* I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 24, s. 36), vilket innebär en med 15 000 kr. minskad medelsanvisning, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Häradsrätterna: Uppläggande av nya fastighetsböcker för landet* för budgetåret 1962/63 anvisa ett reservationsanslag av 40 000 kr.

23:o) **Vattendomstolarna: Avlöningar.** Kungl. Maj:t har (punkt 25, s. 36 och 37) föreslagit riksdagen att dels bemyndiga Kungl. Maj:t att vidtaga den ändring i personalförteckningen för vattendomstolarna som föranledes av vad departementschefen föreslagit, dels godkänna av departementschefen förordad avlöningsstat för vattendomstolarna, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1962/63, dels ock till Vattendomstolarna: Avlöningar för samma budgetår anvisa ett förslagsanslag av 4 295 000 kr.

Anslaget är i gällande riksstat uppfört med 4 214 000 kr.

Under hänvisning till vad som anförts beträffande arvodet till nämndemän (punkten 21) föreslår departementschefen, att vattenrättsnämndemännens dagarvode höjes från nuvarande 40 till 75 kr. och att anslaget till följd därav uppräknas med 20 000 kr.

Anslaget anses i övrigt endast böra ökas med 61 000 kr. på grund av automatiska utgiftstegringar. Härutöver föreslås, att befattningen som vattenrättsdomare vid Österbygdens vattendomstol med arvode motsvarande lönen i lönegrad 3 å löneplan B ändras till tjänst på ordinarie stat. I gengäld bör tjänsten som biträdande vattenrättsdomare i Be 1 vid samma domstol, då vakans uppkommer, förvandlas till arvodesbefattning, därest den alltjämt befinnes erforderlig.

Anslaget anses sålunda böra ökas med 81 000 kr.

I de under punkten 21 nämnda likalydande motionerna *I: 357* och *II: 515* har — såvitt avser förevarande anslag — hemställts, att riksdagen måtte besluta, att dagarvodet till vattenrättsnämndemän måtte fastställas till 50 kr. samt att till följd härav anslaget till Vattendomstolarna: Avlöningar måtte sänkas med 14 000 kr.

Beträffande de skäl, motionärerna anført till stöd för sina yrkanden, hänvisas till motionen *I: 357*.

Utskottet. Under punkten 21 har utskottet tillstyrkt en av departementschefen föreslagen höjning av dagarvodet till nämndemän vid häradsrätterna från 30 till 60 kr. I överensstämmelse härmed finner utskottet en höjning befogad även i fråga om arvodet till vattenrättsnämndemännen, vilket för närvarande uppgår till 40 kr. för varje förrättningsdag. Departementschefen har föreslagit, att detta arvode skulle höjas till 75 kr. I motionerna *I: 357* och *II: 515* har däremot yrkats, att höjningen skulle begränsas och arvodet fastställas till 50 kr., eller samma belopp som motionärerna förordat beträffande arvodet till nämndemännen vid häradsrätterna.

Utskottet vill erinra om att frågan om den inbördes avvägningen mellan dagarvodena till vattenrättsnämndemän och övriga nämndemän behandla-

des i samband med att det nuvarande arvodesbeloppet fastställdes år 1957. I sitt av riksdagen godkända utlåtande nr 2 år 1957 fann utskottet anledning framhålla, att då ersättningen till vattenrättsnämndeman infördes år 1918 avsikten därmed var att bereda gottgörelse för det med befattningen förenade besväret jämte tidsspillan och att arvodet följaktligen vore att anse som avlöning. Utskottet erinrade även om den under punkten 21 återgivna uppfattningen rörande karaktären av nämndemansuppdraget vid häradsrätterna. Utan att närmare ingå på den principiella innebörden av de anförda motiveringarna ansåg utskottet, att uppdraget som vattenrättsnämndeman med hänsyn till dess mera specialbetonade karaktär och den större tid som i regel torde åtgå för fullgörandet av uppdraget motiverade en högre ersättning.

Med hänsyn till vad som sålunda förevarit har utskottet inte funnit anledning till erinran mot att arvodet för vattenrättsnämndemän — i likhet med vad som nu är fallet — bestämmes till högre belopp än för häradsrätternas nämndemän. Det av departementschefen föreslagna beloppet har utskottet ävenledes funnit skäligt. Utskottet avstyrker följaktligen motionsyrkandena.

De förordade personaländringarna liksom departementschefens förslag i övrigt kan utskottet tillstyrka.

Under återopande av det anförda hemställer utskottet,

att riksdagen må

I. bemyndiga Kungl. Maj:t att vidtaga den ändring i personalförteckningen för vattendomstolorna som föranledes av vad departementschefen i statsrådsprotokollet över justitiedepartementsärenden för den 3 januari 1962 föreslagit;

II. med bifall till Kungl. Maj:ts förslag samt med avslag å motionerna I: 357 och II: 515, såvitt nu är i fråga,

a) godkänna följande avlöningsstat för vattendomstolorna, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1962/63:

Avlöningsstat

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i> ...	1 733 000
2. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, <i>förslagsvis</i>	92 000
3. Avlöningar till icke-ordinarie personal	1 473 000
4. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	933 000
5. Kompensation för höjda folkpensionsavgifter, <i>förslagsvis</i>	64 000

Summa kr. 4 295 000

b) till *Vattendomstolorna*: *Avlöningar* för budgetåret 1962/63 anvisa ett förslagsanslag av 4 295 000 kr.

24:o) **Vattendomstolarna: Omkostnader.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 26, s. 37 och 38), vilket innebär en uppräkningsanslag med 1 000 kr., hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Vattendomstolarna: Omkostnader* för budgetåret 1962/63 anvisa ett förslagsanslag av 614 000 kr.

25:o) **Tekniska hjälpmedel m. m. vid domstolsväsendet.** Kungl. Maj:t har (punkt 27, s. 38 och 39) föreslagit riksdagen att till Tekniska hjälpmedel m. m. vid domstolsväsendet för budgetåret 1962/63 anvisa ett reservationsanslag av 135 000 kr.

Anslaget är i gällande riksstat uppfört med 110 000 kr.

Från anslaget, som under en följd av år uppförts med 110 000 kr., bestrids kostnaderna för anskaffande av ljudupptagnings- samt ljus- och snabbkopieringsapparater. Jämväl vissa andra arbetsbesparande hjälpmedel, t. ex. handstämplrar, har inköpts med utnyttjande av anslaget.

Behovet av tekniska hjälpmedel är alltjämt stort vid domstolarna. Även äldre apparatbestånd behöver förnyas.

Kungl. Maj:t har genom beslut den 12 maj 1961 (SFS nr 133) medgivit att allmänna handlingar, på villkor som statens provningsanstalt godkänner, får upprättas medelst fotografisk reproduktion eller liknande framställningssätt. Därmed kan snabbkopieringsapparater vid domstolarna få vidgad användning, varigenom maskinskrivningsarbetet kan minskas och behovet av större personella resurser som följd av den oavbrutet ökande arbetsbördan motverkas.

På grund av det anförda anser departementschefen, att anslaget för budgetåret 1962/63 bör uppräknas något och föreslår en höjning med 25 000 kr.

Utskottet, som inte funnit anledning till erinran mot vad departementschefen anför och föreslagit, hemställer,

att riksdagen må till *Tekniska hjälpmedel m. m. vid domstolsväsendet* för budgetåret 1962/63 anvisa ett reservationsanslag av 135 000 kr.

26:o) **Anskaffande av blanketter och fastighetsböcker m. m. för domstolsväsendet.** Kungl. Maj:t har (punkt 28, s. 39) föreslagit riksdagen att till Anskaffande av blanketter och fastighetsböcker m. m. för domstolsväsendet för budgetåret 1962/63 anvisa ett förslagsanslag av 250 000 kr.

Under denna rubrik har av praktiska skäl sammanförts det å riksstaten för budgetåret 1961/62 upptagna reservationsanslaget Häradsrätterna: Anskaffande av nya fastighetsböcker för landet och det å riksstaten för samma budgetår upptagna förslagsanslaget Blanketter för domstolsväsendet.

För budgetåret 1961/62 har under anslaget till anskaffande av nya fastighetsböcker för landet anvisats 70 000 kr. och under anslaget till blanketter för domstolsväsendet 200 000 kr. Departementschefen föreslår, att före-

varande anslag, som bör betecknas som förslagsanslag, i riksstaten för budgetåret 1962/63 upptages med ett belopp av 250 000 kr.

Utskottet tillstyrker Kungl. Maj:ts förslag och hemställer därför, att riksdagen må till *Anskaffande av blanketter och fastighetsböcker m. m. för domstolsväsendet* för budgetåret 1962/63 anvisa ett förslagsanslag av 250 000 kr.

Rättegångsväsendet i allmänhet

27:o) *Kostnader enligt lagen om fri rättegång*. I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 30, s. 41), vilket innebär en ökning av anslaget med 300 000 kr., hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Kostnader enligt lagen om fri rättegång* för budgetåret 1962/63 anvisa ett förslagsanslag av 5 800 000 kr.

28:o) *Understöd för utomprocessuell rättshjälp*. I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 31, s. 41 och 42), vilket innebär en med 100 000 kr. ökad medelsanvisning, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Understöd för utomprocessuell rättshjälp* för budgetåret 1962/63 anvisa ett förslagsanslag av 1 700 000 kr.

29:o) *Tornedalens rättshjälpsanstalt*. I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 32, s. 42 och 43), vilket innebär att tjänsten som biträdande jurist placeras i högst Ae 23 och en med 4 000 kr. ökad medelsanvisning, hemställer utskottet,

att riksdagen må

a) bemyndiga Kungl. Maj:t att vidtaga den ändring i personalförteckningen för Tornedalens rättshjälpsanstalt som föranledes av vad departementschefen i statsrådsprotokollet över justitiedepartementsärenden för den 3 januari 1962 föreslagit;

b) godkänna följande stat för Tornedalens rättshjälpsanstalt, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1962/63:

Stat

Avlöningar

1. Avlöningar till icke-ordinarie personal	91 500
2. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	24 200
3. Kompensation för höjda folkpensionsavgifter, <i>förslagsvis</i>	1 800

Omkostnader

Omkostnader, <i>förslagsvis</i>	18 500
---------------------------------------	--------

Summa kr. 136 000

c) till *Tornedalens rättshjälpsanstalt* för budgetåret 1962/63 anvisa ett förslagsanslag av 136 000 kr.

30:o) **Efterutbildning inom rättegångsväsendet.** Kungl. Maj:t har (punkt 33, s. 43 och 44) föreslagit riksdagen att till Efterutbildning inom rättegångsväsendet för budgetåret 1962/63 anvisa ett reservationsanslag av 35 000 kr.

Anslaget är i gällande riksstat uppfört med 25 000 kr.

Förevarande anslag, som tillkom år 1947, har till ändamål att stödja utbildningskurser och annan upplysningsverksamhet för rättsbildad och icke rättsbildad personal inom rättegångsväsendet. Dylik verksamhet har visat sig påkallad med hänsyn till de stora reformarbetena på lagstiftningens område och till rationaliseringssträvandena i fråga om de administrativa verksamhetsformerna.

Kurser för expropriationstekniker m. fl. har hittills bekostats från ett särskilt anslag. Det torde vara praktiskt motiverat att kostnaderna även för dessa kurser i fortsättningen får bestridas från förevarande anslag.

Departementschefen förordar, att anslaget för nästa budgetår uppföres med 35 000 kr.

I förevarande sammanhang har utskottet till behandling förehått två likalydande motioner, väckta den ena inom första kammaren av fru *Carlqvist* och herr *Lars Larsson* (I: 41) och den andra inom andra kammaren av fru *Holmqvist* och herr *Martinsson* (II: 91), i vilka föreslagits, att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t måtte hemställa att förslag framlägges om anordnande av kurs- och informationsverksamhet för nämndemännen i enlighet med vad i motionerna anförts.

Beträffande motiveringen för yrkandet hänvisas till motionen II: 91.

Utskottet. Den av departementschefen föreslagna medelsanvisningen liksom förslaget rörande dispositionen av anslaget kan utskottet tillstyrka.

I motionerna I: 41 och II: 91 har upptagits frågan om eventuell kurs- och informationsverksamhet för nämndemän. Liksom motionärerna är utskottet av den meningen att någon kursverksamhet syftande till mera egentlig juridisk utbildning inte är lämplig med hänsyn till nämndemännens ställning inom rättegångsväsendet. Utskottet vill erinra om att enligt rättegångsbalkens regler rättens ordförande är skyldig att vid överläggning till dom orientera nämnden inte endast om den föreliggande saken utan även om gällande rättsregler. Detta synes utskottet även vara den mest ändamålsenliga formen för att bibringa nämndemännen de erforderliga insikterna rörande rättsväsendet. Därest i samband med mera omfattande lagändringar eller liknande någon särskild form av informationsverksamhet skulle befinnas erforderlig, förutsätter utskottet, att Kungl. Maj:t tager initiativ härtill. Någon hemställan från riksdagens sida i ämnet finner utskottet därför inte påkallad, och motionsyrkandet härom avstyrkes således.

Under åberopande av det anförda hemställer utskottet,

I. att riksdagen må till *Efterutbildning inom rättegångsväsendet* för budgetåret 1962/63 anvisa ett reservationsanslag av 35 000 kr.;

II. att motionerna I: 41 och II: 91 icke må föranleda någon riksdagens åtgärd.

Fångvården m. m.

31:0) Fångvårdsstyrelsen: *Avlöningar*. Kungl. Maj:t har (punkt 34, s. 46—54) föreslagit riksdagen att dels bemyndiga Kungl. Maj:t att vidtaga de ändringar i personalförteckningen för fångvårdsstyrelsen, som föranledes av vad departementschefen förordad, dels godkänna av departementschefen förordad avlöningsstat för fångvårdsstyrelsen, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1962/63, dels ock till Fångvårdsstyrelsen: *Avlöningar* för samma budgetår anvisa ett förslagsanslag av 2 904 000 kr.

Anslaget är i gällande riksstat uppfört med 2 619 000 kr.

Enligt fångvårdsstyrelsen erfordras vissa jämkningar i den vid 1960 års riksdag (prop. nr 87) fastställda gränsdragningen mellan styrelsens byråer och sektioner för att erhålla en ändamålsenlig organisation. Departementschefen har ingen erinran mot de ändringar av sektionsindelningen, som styrelsen med anledning härav funnit påkallade.

Departementschefen anmäler till en början, att Kungl. Maj:t bemyndigat styrelsen att inrätta en personlig tjänst som förste byråsekreterare i Ag 23 samt att anställa en förste byråsekreterare i Ag 23 och ett kanslibitråde i Ag 7 på socialbyrån ävensom att för tiden till och med den 31 maj 1962 anställa en tjänsteman i Ag 24.

Den översyn av fångvårdsanstalternas behov av tillsynspersonal, som nyligen utförts av en särskilt tillkallad utredningsman, har visat nödvändigheten av att styrelsen ägnar fortlöpande uppmärksamhet åt frågor, som rör tjänstgöringsförhållandena för denna personal samt bevakningsanordningarna vid anstalterna. Det föreslås i anslutning till styrelsens förslag, att en tjänst som bevakningsinspektör i Ae 26 inrättas. Innehavaren bör ha till uppgift att handlägga nämnda och andra frågor, som sammanhänger med eller har inverkan på tillsynsverksamheten vid anstalterna. Med hänsyn till att de med tjänsten förenade göromålen har anknytning till verksamheten på olika byråer anses den böra vara fristående från byråindelningen och lyda direkt under verkschefen.

Vidare tillstyrker departementschefen inrättande av en assistenttjänst i Ae 17 på kameralsektionen för upphandlingsarbete, en kanslibiträdets tjänst i Ae 7 för straffregistret samt en biträdets tjänst i reglerad befordringsgång för styrelsens telefonväxel.

Genom beslut den 1 december 1961 har Kungl. Maj:t uppdragit åt statskontoret att i samråd med fångvårdsstyrelsen och arbetsmarknadsstyrelsen

utreda organisationen för fångvårdens arbetsdrift. I avvaktan på resultatet av utredningen anses några permanenta tjänster icke böra inrättas för att tillgodose arbetsbyråns ökade behov av arbetskraft. Det föreslås, att den medelsreserv för anställande av tillfällig arbetskraft, som beräknats under anslaget, tills vidare höjes med 100 000 till 150 000 kr., och att det får ankomma på Kungl. Maj:t att efter närmare prövning av föreliggande behov besluta om medlens användning.

I fråga om tjänsteförändringar förordas, att en för kameralsektionen avsedd bokhållartjänst i Ae 15 utgår och att i stället en på övergångsstat upptagen tjänst som kontorsskrivare i Ao 13 återföres till ordinarie stat. Den nuvarande bokhållaren föreslås övergångsvis få kvarstå i sin tjänst. Kontorsskrivartjänsten bör så länge detta är fallet hållas vakant.

Under hänvisning till vad chefen för civildepartementet föreslagit vid anmälan av för flera huvudtitlar gemensamma frågor beräknas medel för att uppflytta en biträdestjänst i reglerad befordringsgång på ombudsmannasektionen och en sådan tjänst på styrelsens centralregister till kanslibiträdestjänster i Ae 7 respektive Ao 7.

Beträffande tjänsteförändringar i övrigt tillstyrkes, att en assistenttjänst i Ae 17 på arbetsbyråns verkstadssektion ändras till ingenjörstjänst i samma lönegrad, att antalet kontorsbiträdestjänster i Ao 5 ökas med två till femton, samt att styrelsens psykologtjänst i Ag 24 uppföres på extraordinarie stat.

Med anledning av de framlagda förslagen anses anslaget böra höjas med 189 000 kr. För automatiska utgiftsförändringar beräknas ett belopp av 96 000 kr.

Utskottet har i sitt av riksdagen numera godkända utlåtande nr 14 tillstyrkt det av departementschefen anmälda förslaget att ändra två biträdestjänster till kanslibiträdestjänster. Även övriga av departementschefen framförda förslag kan utskottet tillstyrka. Utskottet konstaterar med tillfredsställelse, att Kungl. Maj:t föranstaltat om en utredning rörande organisationen av fångvårdens arbetsdrift. Utskottet finner det angeläget — inte minst med hänsyn till de betydande investeringar i byggnader och maskiner som gjorts för denna verksamhet — att de förslag som må komma att föranledas av utredningen snarast kan framläggas.

Utskottet hemställer,

att riksdagen må

a) bemyndiga Kungl. Maj:t att vidtaga de ändringar i personalförteckningen för fångvårdsstyrelsen, som föranledes av vad departementschefen i statsrådsprotokollet över justitiedepartementsärenden för den 3 januari 1962 förordat;

b) godkänna följande avlöningsstat för fångvårdsstyrelsen, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1962/63:

Avlöningsstat

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	645 000
2. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, <i>förslagsvis</i>	17 000
3. Avlöningar till icke-ordinarie personal	1 543 000
4. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	655 000
5. Kompensation för höjda folkpensionsavgifter, <i>förslagsvis</i>	44 000
	Summa kr. 2 904 000

c) till *Fångvårdsstyrelsen*: *Avlöningar* för budgetåret 1962/63 anvisa ett förslagsanslag av 2 904 000 kr.

32:o) *Fångvårdsstyrelsen*: *Omkostnader*. I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 35, s. 54 och 55), vilket innebär en med 147 000 kr. ökad medelsanvisning, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Fångvårdsstyrelsen*: *Omkostnader* för budgetåret 1962/63 anvisa ett förslagsanslag av 501 000 kr.

33:o) *Fångvårdsanstalterna*: *Avlöningar*. Kungl. Maj:t har (punkt 36, s. 55—81) föreslagit riksdagen att dels bemyndiga Kungl. Maj:t att vidtaga de ändringar i personalförteckningen för fångvårdsanstalterna, som föranledes av vad departementschefen föreslagit, dels godkänna av departementschefen förordad avlöningsstat för fångvårdsanstalterna, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1962/63, dels ock till *Fångvårdsanstalterna*: *Avlöningar* för samma budgetår anvisa ett förslagsanslag av 46 116 000 kr.

Anslaget är i gällande riksstat uppfört med 42 922 000 kr.

Departementschefen lämnar inledningsvis en allmän redogörelse för läget inom fångvården och anför, att fångantalet under hela 1950-talet stigit så gott som oavbrutet. Under det sistförflutna budgetåret har dock en avmattning inträtt i denna utveckling. Medan medelbeläggningen under budgetåret 1959/60 uppgick till 4 865, stannade den sålunda budgetåret 1960/61 vid 4 842. Maximibeläggningen samma budgetår utgjorde 5 268 respektive 5 280. Under senare halvåret 1961 har fångantalet emellertid visat en tydlig tendens att åter stiga. Den 1 december 1961 noterades beläggningssiffran 5 174, vilket innebär en ökning med 194 jämfört med beläggningen motsvarande tidpunkt år 1960.

Departementschefen redovisar därefter vissa uppgifter rörande beläggningen på fångvårdsanstalterna m. m. Utskottet får härutinnan hänvisa till propositionen (s. 74 och 75).

Vad angår anstalternas personal anmäles, att den utredningsman, som tillkallats för att utreda frågan angående anstalternas behov av tillsynspersonal efter arbetstidsförkortningens genomförande, den 10 juni 1961, efter

samråd med fångvårdsstyrelsen och Sveriges fångvårdsmannaförbund, avgivit förslag (stencilerat) i ämnet. Såvitt gäller behovet av personal för arbetstidsförkortningen har förslaget utmynnat i en ökning med 90 tjänster mot av styrelsen tidigare beräknat antal av 120 tjänster. Vid utredningen har vidare prövats behovet av tjänster för sådan personal, huvudsakligen tillsynspersonal, som fångvårdsstyrelsen tillfälligt anställt på grund av överbelägningsförhållanden. På grundval av utredningsmannens förslag har Kungl. Maj:t den 30 juni 1961, med stöd av riksdagens bemyndigande, fastställt personalplaner för tillsynspersonal m. fl. avseende samtliga anstalter. Med anledning härav bör, såsom styrelsen föreslagit, medel beräknas för sammanlagt 195 tjänster. De fastställda personalplanerna innefattar jämväl närmare bestämmelser för anställande av tillsynspersonal på grund av överbeläggning eller andra särskilda omständigheter. Dylika bestämmelser erfordras emellertid även för andra kategorier tjänstemän vid anstalterna. Det föreslås få ankomma på Kungl. Maj:t att föranstalta härom.

Vidare anmäles, att den utredningsman, som den 10 februari 1958 tillkallats för att utreda frågan angående principerna för fångvårdsanstalternas förseende med annan personal än tillsynspersonal, den 30 november 1960 avgivit betänkande (stencilerat) i ämnet, innefattande vissa normer för beräkning av behovet av ifrågavarande personal. Fångvårdsstyrelsen har, under hänvisning bl. a. till att den genomförda ändringen i fråga om den fakultativa villkorliga frigivningen rubbat förutsättningarna för utredningsmannens förslag, icke velat binda sig vid de föreslagna normerna. Under sådana förhållanden finner departementschefen icke anledning till annat ställningstagande till förslaget än att det bör tjäna som underlag för styrelsens fortsatta prövning av ifrågavarande personalbehov.

Departementschefen övergår här efter till att behandla de förslag som innefattas i fångvårdsstyrelsens framställningar.

Fångvårdsstyrelsen har på Kungl. Maj:ts uppdrag och med anlitan av särskilt tillkallade experter framlagt förslag angående den andliga vården vid kriminalvårdens anstalter. Styrelsens förslag, för vilket finnes en närmare redogörelse i propositionen (s. 55—63), syftar till en fortsatt utveckling av denna vård i dess nuvarande former. Gudstjänster och andaktsstunder skall liksom nu anordnas i samarbete mellan statskyrkan och frikyrkliga samfund. Enskilda samtal eller gruppsamtal i religiösa frågor och livs-åskådningsproblem skall även i fortsättningen ha stor plats i den andliga vården. Organisationsmässigt sett innebär styrelsens förslag i korthet följande. De nuvarande religionsvårdskommittéerna vid anstalterna skall benämnas nämnder för den andliga vården. Ledamöterna i sådan nämnd, som skall finnas vid varje anstalt, skall på samma sätt som nu gäller i fråga om kommittéerna bestå av en företrädare för svenska kyrkan och en för frikyrkorna, den senare utsedd efter förslag av frikyrkliga samsarbetskommittén. Trossamfund som icke erhåller representation i nämnderna förutsättes kunna medverka i den andliga vården genom att nämnderna bereder dem möjlighet härtill. Till ledamöterna i nämnderna skall utgå arvoden med upp till 500

kr. per år, beroende på anstalternas storlek, samt viss ersättning för havda kostnader. Liksom nu skall arvode om högst 30 kr. utgå till den som förrättar gudstjänst eller andaktsstund. Även nämndledamot, som utövar dylik förrättning, skall ha rätt härtill. För att stimulera trossamfunden att ägna sig åt s. k. fängelsemission — sådan utövas nu av frälsningsarmén — föreslås, att staten skall svara för kostnaderna för anställande av tre resesekreterare, av vilka en skall företräda svenska kyrkan och de båda övriga frälsningsarmén respektive frikyrkliga samarbetskommittén. För statskyrkans resesekreterare föreslås en särskild tjänst på fångvårdens stat. I fråga om frälsningsarméns och samarbetskommitténs resesekreterare föreslås ett årligt anslag av 17 000 respektive 21 500 kr. för täckande av löne- och pensionskostnader. Särskilda resebidrag förutsättes vidare utgå. Med hänsyn till Långholmsanstaltens särställning föreslås, att medel beräknas för arvodesanställning på deltid av en präst inom svenska kyrkan. Genom sitt förslag tar styrelsen avstånd från kyrkomötets tidigare förslag om inrättande av ett flertal heltidstjänster för anstaltspräster.

Såväl frälsningsarmén som frikyrkliga samarbetskommittén har tillstyrkt fångvårdsstyrelsens förslag. Likaså kammarkollegiet, som dock har funnit en väsentligt högre ersättning till ledamöterna i nämnderna motiverad. Diakonistyrelsen samt de hörda domkapitlen har intagit en tveksam hållning, varvid bl. a. uttalats farhågor för att behovet av kontinuerlig själavård icke blir tillgodosett på ett betryggande sätt genom förslaget. Enligt diakonistyrelsen och domkapitlet i Göteborg, vilka erinrar om kyrkomötets förslag, bör härmed sammanhängande frågor göras till föremål för ytterligare utredning. Stockholms domkapitel anser å sin sida, att det bör utredas huruvida den andliga vården inom fångvården låter sig inordnas i den pastoratsindelning, som beslutats från och med den 1 januari 1962. Slutligen har statskontoret ifrågasatt, om icke kostnaderna för den föreslagna tjänsten som resesekreterare för statskyrkan och arvodestjänsten vid Långholmen bör bestridas ur kyrkofonden.

För egen del erinrar departementschefen om att den andliga vården, innan nuvarande ordning tillkom år 1952, handhades av hel- eller deltidsanställda predikanter vid anstalterna. Genom att, såsom f. n. gäller, i stället inrätta särskilda kommittéer med representanter för såväl statskyrkan som frikyrkoorganisationerna ville man i första hand söka förstärka den religiösa verksamheten inom fångvården. Det har allmänt omvittnats att detta samarbete mellan olika samfund visat sig vara av stort värde. Departementschefen anser därför, i likhet med fångvårdsstyrelsen, att en vidare utveckling av den andliga vården bör ske efter oförändrade riktlinjer. Styrelsens förslag finner departementschefen ur denna synpunkt väl avvägt, och departementschefen kan till alla delar ansluta sig till detsamma. Självfallet kan, såsom framgått under remissbehandlingen, även andra åtgärder tänkas. Enligt departementschefens mening bör man emellertid tills vidare avvakta erfarenheterna av den utveckling av verksamheten, som innefattas i styrelsens förslag.

I enlighet med det anförda tillstyrkes att en tjänst som fångvårdspastor i Ao 23 inrättas för statskyrkans resesekreterare. I samband därmed bör nuvarande vakantsatta tjänster som lärare och pastor utgå ur personalförteckningen. Under arvodesposten bör upptagas dels de föreslagna ersättningarna om tillhoppa 38 500 kr. för de båda övriga resesekreterarna, dels ett belopp av 9 600 kr. för arvode åt prästerligt biträde vid Långholmen och dels — utöver nuvarande medelsanvisning för religionsvård — ett belopp av 44 400 kr. för arvoden och ersättningar till ledamöter i de föreslagna nämnderna för den andliga vården m. fl. För reseanslag åt resesekreterarna bör medel beräknas under anstalternas omkostnadsanslag.

I syfte att förbättra ordningen och andan på fångvårdsanstalterna beslöts vid förra årets riksdag, att anstalterna i Luleå, Örebro, Jönköping och Halmstad skall utnyttjas som specialanstalter för svårbehandlade inom räjongerna för ordinärt manligt klientel. Departementschefen tillstyrker styrelsens förslag, att anstalten i Kalmar får utnyttjas för motsvarande ändamål inom säkerhetsgruppen. Personalbehovet för samtliga nämnda anstalter med hänsyn till deras ändrade användning har prövats av den förutnämnde utredningsmannen för frågan om anstalternas behov av tillsynspersonal, i samråd med fångvårdsstyrelsen och fångvårdsmannaförbundet, varvid såvitt gäller de fyra förstnämnda anstalterna ytterligare tjänster utöver dem som innefattas i de av Kungl. Maj:t den 30 juni 1961 fastställda personalplanerna befunnits erforderliga. I överensstämmelse med det framlagda förslaget förordas, att följande extra tjänster inrättas, nämligen i Luleå en vaktkonstapel i Ag 8, i Örebro en uppsyningsman i Ag 11 och en förste förrådsförman i Ag 10, i Jönköping en uppsyningsman i Ag 11 och en vaktkonstapel i Ag 8 samt i Kalmar tre vaktkonstaplar i Ag 8. Samtliga ifrågavarande tjänster föreslås, om så skulle visa sig nödvändigt, få inrättas redan under löpande budgetår.

Styrelsen har återkommit till sitt tidigare yrkande om inrättande av assistenttjänster med psykologisk utbildning vid dessa anstalter. Det föreslås, att det av förra årets riksdag anvisade beloppet för anställande av arvodesavlönad personal höjes till 50 000 kr.

Av utredningsmannens uppdrag kvarstår bl. a. att pröva behovet av tillsynspersonal för Växjöanstalten med hänsyn till dess ändrade användning som säkerhetsanstalt. Då denna prövning är beroende av vissa byggnadsarbeten, tillstyrkes, att det av styrelsen anmälda behovet av ytterligare personal tillgodoses på så sätt att under anslaget beräknas ett belopp av 58 000 kr. och att det får ankomma på kungl. Maj:t att på grundval av utredningsmannens kommande förslag besluta om inrättande av extra tjänster samt sedermera för riksdagen anmäla vidtagna åtgärder.

Det tillstyrkes, att vid kvinnoanstalten Hinseberg inrättas en tjänst som fångvårdsinspektör i Ao 21. I detta sammanhang föreslås vidare, att den inom anstaltsorganisationen förekommande tjänstebestämmelsen biträdande fångvårdsinspektör ändras till fångvårdsinspektör. I anslutning till styrelsens förslag förordas, att vid säkerhetsanstalten Hall inrättas en psyko-

logtjänst i Ae 24, för vilken bör fordras licentiatkompetens, samt vid psykiatriska avdelningen å Långholmen en psykologtjänst i Ag 21. Nuvarande medelsanvisning, 14 000 kr., för psykometriskt arbete vid avdelningen bör därvid utgå.

I likhet med fångvårdsstyrelsen anser departementschefen, att en förbättring av yrkesutbildningen inom ungdomsgruppen är i hög grad påkallad, och han kan i allt väsentligt ansluta sig till de riktlinjer som styrelsen uppdragit för utbildningens ordnande. I fråga om det av styrelsen anmälda personalbehovet tillstyrkes, att vid mottagningsanstalten i Uppsala inrättas en psykologtjänst i Ae 21 och en kanslibiträdestjänst i Ae 7. Nuvarande medelsanvisning, 15 000 kr., för yrkesrådgivning bör samtidigt utgå. Vid var och en av anstalterna Skenäs och Hällby, vilka skall mottaga elever som äger begåvningsmässiga förutsättningar för en effektiv yrkesutbildning, anses personalen böra förstärkas med en yrkesmästare i Ae 10 samt en ämneslärare. Vidare tillstyrkes, att vid vardera anstalterna Roxtona och Mariefred inrättas en yrkesmästartjänst i Ae 10.

Med hänsyn till den under punkten 31 omnämnda utredningen rörande organisationen av fångvårdens arbetsdrift kan departementschefen i huvudsak endast tillstyrka sådana personalförstärkningar för arbetsdriften vid anstalterna som erfordras på grund av ökat antal platser. I enlighet härmed förordas, att tjänster inrättas för följande personal, nämligen vid Bogesund en förman i Ae 8, vid Hall en verkmästare i Ae 14, en vaktkonstapel i Ae 8 (bilförare) och ett kanslibitråde i Ae 7, vid Hinseberg en förman i Ae 9 och en vaktkonstapel i Ae 8 (bilförare), vid Hälsingborg en förman i Ae 8, vid Härlanda en yrkesmästare i Ae 10, vid Långholmen två yrkesmästare i Ae 10 och en förman i Ae 8, vid Mariefred en skogsförman i Ae 10, vid Sjöboda två yrkesmästare i Ae 10, varjämte en yrkesmästare i Ae 11 vid samma anstalt bör uppflyttas till förste yrkesmästare i Ae 13, vid Ulriksfors en förman i Ae 8, vid Åby en yrkesmästare i Ae 10 och en förman i Ae 8 samt vid anstalten i Växjö en verkmästare i Ae 14, en yrkesmästare i Ae 11 och en förste förrådsförman i Ae 10. Medel för tjänsterna i Växjö bör till följd av pågående byggnadsarbeten beräknas endast för ett halvt budgetår.

Styrelsens förslag om tjänster för kontorspersonal vid industrikontoren tillstyrkes såtillvida, att det föreslås att 60 000 kr. anvisas för anställande av tillfällig arbetskraft. Beträffande styrelsens yrkanden om annan kontorspersonal förordas, att följande tjänster inrättas, nämligen vid Långholmen en kontorist i Ae 9, ett kanslibitråde i Ae 7 samt fyra biträden i reglerad befordringsgång (ett på halvtid), vid Härnösand ett kanslibitråde i Ae 7, vid Härlanda ett kanslibitråde i Ae 7 och ett biträde i reglerad befordringsgång (på halvtid) samt vid vardera anstalten i Malmö och Skenäs ett biträde i reglerad befordringsgång. Vidare tillstyrkes, att i Mariefred inrättas en ekonomibiträdestjänst i Ae 4.

I enlighet med beslut av 1961 års riksdag har medel ställts till styrelsens förfogande för ökad utbildning av anstalternas tillsynspersonal. Någon

ytterligare medelsanvisning härför är departementschefen icke beredd tillstyrka. Däremot förordas, att medel anvisas för den av styrelsen föreslagna utbildningen av ledare för gruppsamtal. För ändamålet beräknas ett belopp av 41 000 kr., varav 18 000 kr. under förevarande anslag och 23 000 kr. under fångvårdsanstalternas omkostnadsanslag. Vidare tillstyrkes, att nuvarande medelsanvisning för fritidsledare uppräknas med 10 000 kr. och att därav får bestridas kostnader för de av styrelsen föreslagna arvoden för gruppledare.

1961 års riksdag har under höstsessionen godkänt i propositionen nr 185 föreslagna riktlinjer för en omorganisation av det rättspsykiatriska undersökningsväsendet. I anslutning härtill har Kungl. Maj:t beslutat om en höjning av vissa ersättningsbelopp för sinnesundersökningar m. m. Med anledning härav bör under arvodesposten beräknas en ökad medelsanvisning med 50 000 kr.

Vid bifall till departementschefens förslag skulle sammanlagt 50 nya tjänster inrättas.

Under hänvisning till vad chefen för civildepartementet föreslagit vid anmälan av för flera huvudtitlar gemensamma frågor beräknas medel för uppflyttning av en vaktkonstapeltjänst i Ao 8 till husmorstjänst i Ao 9 vid Karlskronaanstalten samt av två tjänster som husmor i Ae 7 vid Bogesund respektive Skogsgård till Ae 9.

I fråga om den av styrelsen föreslagna ordinarie- och extraordinariesättningen av tjänster föreslås, att två föreståndare i Ae 17, två verkmästare i Ae 14, fem förste uppsyningsmän i Ae 13, fem tillsynsmän i Ae 12 och fyra uppsyningsmän i Ae 11 uppföres på ordinarie stat. Vidare föreslås en på övergångsstat upptagen yrkeslärlartjänst i Ao 15/16 skola återföras till ordinarie stat. En verkmästartjänst i Ao 14 bör samtidigt utgå.

På extraordinarie stat upptages dels de av styrelsen föreslagna extra tjänsterna vid anstalterna Lärbro och Linköping, dels av de extra tjänster, vilka inrättats med anledning av de av Kungl. Maj:t godkända personalplanerna för tillsynspersonal m. fl., tre tillsynsmän i Ag 12, sexton uppsyningsmän i Ag 11, sextionio vaktkonstaplar i Ag 8 och fyra vårdare i Ag 8, dels ock två föreståndare i Ag 17 samt en kamrerare i Ag 17 vid Hinsebergsanstalten. En för sistnämnda anstalt avsedd bokhållartjänst i Ae 15 bör därvid utgå.

De av departementschefen i det föregående framlagda förslagen ökar medelsbehovet under anslaget med 1 104 000 kr. För automatiska utgiftsförändringar beräknas ett belopp av 2 090 000 kr.

Utskottet. Fångantalet har såsom framgått av departementschefens redogörelse stigit nästan oavbrutet under hela 1950-talet. En viss avmattning synes dock ha inträtt under budgetåret 1960/61, medan siffrorna för andra halvåret 1961 däremot visat en tendens till ökning. Varje prognos över den framtida utvecklingen måste med nödvändighet bli synnerligen osäker. Som departementschefen anfört synes det dock sannolikt, att en viss fortsatt ökning av fångantalet kan förväntas.

Enligt beslut av förra årets riksdag skall fyra fångvårdsanstalter utnyttjas som specialanstalter för svårbehandlade. Departementschefens förslag att anstalten i Kalmar skall användas för motsvarande ändamål tillstyrker utskottet liksom även förslagen om inrättande av åtta nya tjänster för nu ifrågakvarande anstalter. Likaledes biträdades förslagen om motsvarande antal tjänster inom ungdomsgruppen, däribland en tjänst som psykolog. Utskottet hälsar med tillfredsställelse att fångvårdsorganisationen, förutom med nyssnämnda tjänst, föreslås skola förstärkas med ytterligare två psykologtjänster.

Beträffande fångvårdens arbetsdrift vill utskottet erinra om vad som under punkten 31 anförts angående den av Kungl. Maj:t föranstaltade utredningen rörande organisationen av nämnda verksamhet. Den av departementschefen med anledning av ökat platsantal föreslagna utökningen av personalorganisationen för arbetsdriften med sammanlagt 20 nya tjänster kan utskottet biträda.

Det av departementschefen redovisade förslaget angående den andliga vården vid fångvårdsanstalterna samt den i anslutning härtill föreslagna personalorganisationen föranleder ingen erinran från utskottets sida.

Utskottet, som i sitt av riksdagen numera godkända utlåtande nr 14 tillstyrkt vissa av departementschefen anmälda förslag till tjänsteförändringar, kan även i övrigt godtaga vad departementschefen föreslagit och anført.

Utskottet hemställer,

att riksdagen må

a) bemyndiga Kungl. Maj:t att vidtaga de ändringar i personalförteckningen för fångvårdsanstalterna, som föranledes av vad departementschefen i statsrådsprotokollet över justitiedepartementsärenden för den 3 januari 1962 föreslagit;

b) godkänna följande avlöningsstat för fångvårdsanstalterna, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1962/63:

Avlöningsstat

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	12 395 000
2. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, <i>förslagsvis</i>	901 000
3. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal, <i>förslagsvis</i>	22 305 000
4. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	9 821 000
5. Kompensation för höjda folkpensionsavgifter, <i>förslagsvis</i>	694 000
	Summa kr. 46 116 000

c) till *Fångvårdsanstalterna*: Avlöningar för budgetåret 1962/63 anvisa ett förslagsanslag av 46 116 000 kr.

34:o) **Fångvårdsanstalterna: Omkostnader.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 37, s. 81—84), vilket innebär en ökning av anslaget med 480 000 kr., hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Fångvårdsanstalterna: Omkostnader* för budgetåret 1962/63 anvisa ett förslagsanslag av 20 802 000 kr.

35:o) **Fångvårdsanstalterna: Maskin- och verktygsutrustning m. m.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 38, s. 85—87) samt under erinran om att anslaget för innevarande år uppförts med allenast ett formellt belopp av 1 000 kr., hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Fångvårdsanstalterna: Maskin- och verktygsutrustning m. m.* för budgetåret 1962/63 anvisa ett reservationsanslag av 1 000 000 kr.

36:o) **Fångvårdsanstalterna: Engångsanskaffning av inventarier m. m.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 39, s. 87 och 88) hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Fångvårdsanstalterna: Engångsanskaffning av inventarier m. m.* för budgetåret 1962/63 anvisa ett reservationsanslag av 750 000 kr.

37:o) **Fångvårdsanstalterna: Anskaffning, montering och transport av baracker m. m.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 40, s. 88 och 89) samt under erinran om att anslaget för innevarande budgetår uppförts med allenast ett formellt belopp av 1 000 kr., hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Fångvårdsanstalterna: Anskaffning, montering och transport av baracker m. m.* för budgetåret 1962/63 anvisa ett reservationsanslag av 800 000 kr.

38:o) **Ersättning för vård av fångar på anstalter, som ej tillhör fångvården, m. m.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 41, s. 89), vilket innebär oförändrat anslag, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Ersättning för vård av fångar på anstalter, som ej tillhör fångvården, m. m.* för budgetåret 1962/63 anvisa ett förslagsanslag av 89 000 kr.

39:o) **Interneringsnämnden.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 42, s. 90) vilket innebär oförändrad medelsanvisning, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Interneringsnämnden* för budgetåret 1962/63 anvisa ett förslagsanslag av 43 000 kr.

40:o) **Ungdomsfängelnsnämnden.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 43, s. 90), vilket innebär en uppräknig av anslaget med 3 000 kr., hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Ungdomsfängelnsnämnden* för budgetåret 1962/63 anvisa ett förslagsanslag av 31 000 kr.

41:0) Skyddskonsulentorganisationen: Avlöningar. Kungl. Maj:t har (punkt 44, s. 90—123) föreslagit riksdagen att dels godkänna av departementschefen förordade riktlinjer för utbyggnad av frivården i olika avseenden, dels bemyndiga Kungl. Maj:t att vidtaga de ändringar i personalförteckningen för skyddskonsulentorganisationen, som föranledes av vad departementschefen föreslagit, dels godkänna av departementschefen förordad avlöningsstat för skyddskonsulentorganisationen, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1962/63, dels ock till Skyddskonsulentorganisationen: Avlöningar för samma budgetår anvisa ett förslagsanslag av 2 717 000 kr.

Anslaget är i gällande riksstat uppfört med 1 992 000 kr.

1956 års eftervårdsutredning har den 6 april 1961 avgivit betänkande angående kriminalvård i frihet (SOU 1961: 16), innefattande förslag rörande personundersökning, åtgärder till förbättrande i olika avseenden av eftervården och övrig kriminalvård i frihet, åtgärder som i organisatoriskt hänseende är påkallade för ett genomförande av föreliggande förslag till brottsbalk samt de frivilliga skyddsföreningarnas framtida ställning.

Eftervårdsutredningens betänkande och däröver avgivna yttranden redovisas i propositionen (s. 90—116), till vilken utskottet torde få hänvisa.

Departementschefen anför inledningsvis, att reformsträvandena under 1900-talet inom det straffrättsliga reaktionssystemet bl. a. syftat till att begränsa användningen av frihetsberövande åtgärder. Dessa strävanden, som främst har kommit till uttryck i den villkorliga domen, har föranletts av att man mer och mer kommit till klarhet om de nackdelar som ur resocialiseringssynpunkt är förbundna med anstaltsvård.

Tillämpningsområdet för villkorlig dom och användningen av denna påföljdsform har som ett resultat av reformarbetet efter hand vidgats. Från att ha varit enbart en villkorlig påföljdseftergift för tillfällighetsbrottslingar med god prognos har den villkorliga domen utvecklats så att inom dess ram kan vidtagas åtgärder som gör skäl för beteckningen kriminalvård i frihet. Omkring 30 % av alla i första instans under åren 1959 och 1960 för straffregisterbrott dömda personer erhöll villkorlig dom.

Kriminalvård i frihet har fått ökad betydelse även i fråga om de lagöverträdare som underkastas anstaltsbehandling. Numera tillämpas i stor utsträckning villkorlig frigivning i samband med tidsbestämda frihetsstraff och utskrivning på prov vid ungdomsfängelse och förvaring, varvid den frigivne eller utskrivne i allmänhet ställes under övervakning för att underlätta övergången från anstalten till livet i frihet.

En ännu vidsträcktare tillämpning av kriminalvård i frihet än för närvarande förutsättes i det föreliggande förslaget till brottsbalk.

En förutsättning för att kriminalvård i anstalt kunna utbytas mot vård i frihet genom villkorlig dom eller villkorlig frigivning är att den dömda i regel blir föremål för positiva åtgärder, varigenom hans anpassning i samhället främjas. Anstaltsvården har under senare år förbättrats såväl

organisatoriskt som i fråga om behandlingsmöjligheter m. m. För att den möda, som redan under vården i anstalt nedlägges på den dömdes återanpassning i samhället, ej skall bli förspild utan leda till det avsedda resultatet, är det av största vikt att anstaltsbehandlingen följes av en väl planerad eftervård. Övergången från vistelse i fångvårdsanstalt till ett liv i frihet erbjuder i regel stora svårigheter och risker för den frigivne eller utskrivne, som under en tid är i särskilt behov av stöd och hjälp från samhällets sida för att komma in i en ordnad tillvaro och ej återfalla i brott.

Att de insatser, som samhället för närvarande gör på ifrågavarande områden, är otillräckliga har omvitnats av såväl 1956 års eftervårdsutredning som de myndigheter och sammanslutningar, vilka yttrat sig över utredningens betänkande, kriminalvård i frihet.

I den nuvarande organisationen för frivården intar skyddskonsulenterna och deras assistenter en central ställning såsom rådgivare och hjälpare åt övervakare och som kontrollanter av övervakningsarbetet. Det torde enligt departementschefen icke råda någon tvekan om att en väsentlig förstärkning av denna organisation måste ske, om frivården skall kunna utvidgas och intensifieras. En sådan förstärkning har föreslagits av eftervårdsutredningen, som därvid även beaktat de ändrade förhållanden, vilka kommer att inträda om brottsbalksförslaget genomföres.

Enligt eftervårdsutredningen måste vid planeringen och utformningen av sådan frivård, som skall följa efter anstaltsbehandling, en väsentlig medverkan förutsättas av tjänstemännen vid fångvårdsanstalterna. Den intagne bör även stimuleras att själv aktivt deltaga i planeringen av sina förhållanden efter anstaltsvistelsen. I syfte att underlätta en sådan aktiv medverkan rekommenderar utredningen bl. a. flera frigångshem av det slag, som har inrättats i Nacka. Som särskilt betydelsefullt för eftervården framhåller utredningen, att bostadsfrågan kan på lämpligt sätt ordnas. Utredningen pekar härvid på möjligheterna att ordna inackorderingshem med kommunalt stöd och bidrag samt att mot skälig ersättning genom avtal med privatpersoner anskaffa inackorderingsrum för frivårdens klientel.

Eftervårdsutredningens synpunkter i nyssnämnda frågor har vunnit allmän anslutning under remissbehandlingen. Även departementschefen kan i huvudsak biträda utredningens uppfattning i denna del. Det anses såsom utredningen föreslagit böra ankomma på fångvårdsstyrelsen att närmare undersöka möjligheterna att genomföra åtgärder av ifrågasatt slag.

Departementschefen övergår därefter till att behandla eftervårdsutredningens förslag till utbyggnad av organisationen för kriminalvård i frihet.

Enligt utredningen skall den erforderliga utbyggnaden ske i fem etapper, varvid i första hand storstädernas behov av personal bör tillgodoses. Fullt utbyggd skulle organisationen komma att omfatta 40 skyddskonsulenter, var och en med sitt distrikt, 81 skyddsassistenter, 59 kanslibiträden och 5 biträden i reglerad befordringsgång. Jämfört med nuvarande organisation ökas antalet distrikt och tjänster till inemot det dubbla. De föreslagna distrikten som, bortsett från Stockholm och Göteborg, i flertalet fall följer läns-

indelningen skall tillika utgöra verksamhetsområden för de tidigare omnämnda övervakningsnämnderna. Antalet övervakningsnämnder eller i förekommande fall avdelningar av sådana nämnder beräknas av utredningen till sammanlagt 63.

Såvitt gäller Stockholm och Göteborg, där det mest belastade och besvärliga kriminalvårdsklientelet samlas, förutsätter utredningens förslag att skyddskonsulenterna i dessa städer som regel skall vara befriade från tillsynen över äldre villkorligt frigivna samt i fråga om Göteborg även från tillsynen av dem, som har utskrivits på prov från förvaring. Utredningen föreslår, att dessa uppgifter i stället skall anförtros skyddsvärnen i de båda städerna. Skyddsvärnens föreståndare bör därvid tilläggas samma befogenheter och skyldigheter, som tillkommer skyddskonsulent. Samtidigt föreslås ändrade grunder för statsbidrag till skyddsvärnens verksamhet. Förslaget innebär i denna del att bidrag skall utgå med belopp motsvarande löner jämte försäkringsavgifter för allmän tilläggspensionering till en byråföreståndare, nio assistenter, ett kanslibitråde och ett kontorsbitråde i Stockholm och till en byråföreståndare, sex assistenter, ett kanslibitråde och ett kontorsbitråde i Göteborg. Statsbidrag skall vidare utgå till skyddsvärnens omkostnader. Fångvårdsstyrelsen har i sina petita räknat med ytterligare en assistent i Stockholm.

För egen del framhåller departementschefen, att en fortsatt utbyggnad av skyddskonsulentorganisationen är nödvändig oberoende av huruvida förslaget till brottsbalk genomföres eller ej. Eftervårdsutredningens uppdrag hade från början icke heller någon omedelbar anknytning till nämnda förslag utan frågan härom har först senare aktualiserats. Det skulle enligt departementschefens mening ha vittnat om brist på förutseende, om man vid planeringen av skyddskonsulentorganisationens utbyggnad icke hade beaktat de ytterligare anspråk, som ett genomförande av brottsbalksförslaget kan komma att ställa på organisationen. Den utbyggnad, som utredningen föreslår, är för övrigt icke större än vad som oavsett förslaget till brottsbalk rimligen kan försvaras.

Viss tvekan har uppstått i fråga om den medverkan från skyddsvärnen i Stockholm och Göteborg, som förutsättes i eftervårdsutredningens förslag till utbyggnad av konsulentorganisationen. Mot bakgrunden av vad utredningen har anfört om värdet av att i dessa städer med deras stora kriminalvårdsklientel ha tillgång till två inarbetade organisationer med allmänt omvittnat intresse för skyddsarbetet samt med beaktande jämväl av de villkor, som utredningen har uppställt för skyddsvärnens medverkan, anser departementschefen sig böra tillstyrka utredningens förslag även i denna del.

Den föreslagna utbyggnaden bör enligt departementschefens mening lämpligen ske i tre etapper, varvid den första bör genomföras under nästa budgetår och de övriga etapperna under loppet av därpå följande två budgetår. Etappernas storlek bör bestämmas efter anslagsmässiga grunder på så sätt att för varje budgetår anvisas ett lika stort belopp. Som underlag för beräkningarna torde därvid få läggas lönekostnaderna för samtliga tjänstemän,

som omfattas av utredningens förslag. Såvitt angår föreslagna skyddskon-sulenter och skyddsassistenter bör räknas med nu gällande lönegrader. I enlighet härmed beräknas lönekostnaderna för hela utbyggnaden till i runt tal 2 121 000 kr., av vilket belopp alltså en tredjedel skulle belöpa på bud-getåret 1962/63. I den mån förändringar sker i allmänna lönenivån för statstjänstemännen eller lönegradsuppflyttningar beslutas, bör beräkning-arna jämkas härefter.

Från dessa utgångspunkter förordas, att den av utredningen föreslagna första etappen, vilken huvudsakligen avser Stockholm och Göteborg, ge-nomföres under budgetåret 1962/63 så långt detta är möjligt inom den an-givna kostnadsramen. I fråga om distriktsindelningen tillstyrkes sålunda, att samtliga av utredningen föreslagna distrikt inrättas, vilket, om nuva-rande deldistrikt i de båda städerna räknas som egna distrikt, betyder att fem nya distrikt tillkommer. Vidare tillstyrkes, att fem konsulenttjänst-er, varav tre i Ae 21 för de nya Stockholmsdistrikten och två i Ae 19 för de nya Halmstads- och Bohusdistrikten, samt fyra assistenttjänster i Ae 17 inrättas. Slutligen förordas, att utredningens förslag i fråga om skydds-värnen genomföres med den jämkning fångvårdsstyrelsen föreslagit, vilket innebär att i första hand bör utgå statsbidrag motsvarande avlöningskostna-der för sammanlagt 22 befattningshavare vid skyddsvärnen. Bidrag till lö-nekostnader bör därvid beräknas under förevarande anslag och bidrag till omkostnader under nästföljande anslag. Då den av utredningen föreslagna personalorganisationen för konsulentdistrikten i Stockholm och Göteborg icke kan genomföras i sin helhet förrän i en senare etapp, förutsättes att skyddsvärnens personal, efter fångvårdsstyrelsens närmare bestämmande, tills vidare skall kunna stå till förfogande även för att avlasta arbetsbör-dan i dessa konsulentdistrikt. Det föreslås få ankomma på Kungl. Maj:t att, i den mån uttryckliga kompetenskrav finnes böra uppställas för skyddsvär-nens befattningshavare, meddela föreskrifter härom samt att avgöra i vil-ken utsträckning dessa befattningshavare bör tilläggas befogenheter och skyldigheter, som tillkommer skyddskonsulent eller skyddsassistent. Även i övrigt föreslås Kungl. Maj:t få meddela de närmare bestämmelser, vilka erfordras för att genomföra den första utbyggnadsetappen.

I enlighet med vad utredningen föreslagit bör de båda skyddsvärnens nu-varande statsbidrag, för vilka medel har anvisats under anslaget till Bidrag till svenska skyddsförbundet, upphöra. Beträffande övriga skyddsforening-ar, vilka uppbär statsbidrag till sin verksamhet, föreslås, att under sist-nämnda anslag beräknas medel för oförändrade bidrag under budgetåret 1962/63.

Vad härefter angår den närmare utformningen av de två återstående ut-byggnadsetapperna bör fångvårdsstyrelsen i sina anslagsäskanden framföra förslag med ledning av vad anförts i det föregående samt med beaktande av de synpunkter, som har framförts i remissyttrandena över eftervårds-utredningens förslag. Styrelsen bör därvid beakta, att skyddskonsulentdi-strikten såvitt möjligt icke kommer att omfatta delar av olika län.

Under anslaget finnes för närvarande ett belopp av 9 000 kr. beräknat för psykiatrisk rådgivning. Det föreslås, att detta belopp höjes till 12 000 kr.

Av skäl som fångvårdsstyrelsen har anfört bör på personalförteckningen för skyddskonsulentorganisationen uppföras en ordinarie kontorsbiträdes-tjänst.

Med anledning av vad departementschefen förordat bör anslaget, inberäknat automatiska utgiftsstegringar, höjas med 725 000 kr.

Utskottet. Utvecklingen inom det straffrättsliga reaktionssystemet har, såsom departementschefen framhållit, syftat till att begränsa användningen av frihetsberövande åtgärder och en ökad tillämpning av kriminalvård i frihet. Denna tendens kommer att ytterligare förstärkas, därest det numera framlagda förslaget till brottsbalk genomföres. Mot bakgrunden av denna utveckling finner utskottet i likhet med departementschefen en utbyggnad av resurserna för frivården angelägen, och utskottet hälsar därför med tillfredsställelse det förslag som härutinnan framlagts. Enligt detta förslag skulle skyddskonsulentorganisationen i stort sett komma att fördubblas i fråga om antalet distrikt och tjänster, vilket innebär att organisationen fullt utbyggd skulle komma att omfatta 40 skyddskonsulenter, 81 skyddsassistenter och 64 biträden. Genomförandet av utbyggnaden skulle ske i tre etapper. Utskottet kan för sin del tillstyrka denna plan för utbyggnaden, och har heller ingen erinran mot omfattningen av den första utbyggnadsetappen, innebärande fem nya distrikt och en förstärkning av organisationen med fem konsulent- och fyra assistenttjänster.

Med hänsyn till vad departementschefen anfört har utskottet inte någon erinran mot att skyddsvärnen i Stockholm och Göteborg anförtros vidgade uppgifter inom eftervården. Vad departementschefen föreslagit rörande statsbidrag till skyddsvärnen tillstyrkes ävenledes av utskottet.

Då utskottet inte heller i övrigt funnit anledning till erinran mot vad departementschefen anfört och föreslagit, hemställer utskottet,

att riksdagen må

a) godkänna av departementschefen i statsrådsprotokollet över justitiedepartementsärenden för den 3 januari 1962 förordade riktlinjer för utbyggnad av frivården i olika avseenden;

b) bemyndiga Kungl. Maj:t att vidtaga de ändringar i personalförteckningen för skyddskonsulentorganisationen, som föranledes av vad departementschefen i statsrådsprotokollet över justitiedepartementsärenden för den 3 januari 1962 föreslagit;

c) godkänna följande avlöningsstat för skyddskonsulentorganisationen, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1962/63:

Avlöningsstat

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	383 000
2. Avlöningar till icke-ordinarie personal	1 708 000
3. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	584 000
4. Kompensation för höjda folkpensionsavgifter, <i>förslagsvis</i>	42 000
	Summa kr. 2 717 000

d) till *Skyddskonsulentorganisationen*: Avlöningar för budgetåret 1962/63 anvisa ett förslagsanslag av 2 717 000 kr.

42:o) **Skyddskonsulentorganisationen: Omkostnader.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 45, s. 123 och 124), vilket innebär en med 107 000 kr. ökad medelsanvisning, och med hänvisning till vad som anförts under föregående punkt hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Skyddskonsulentorganisationen*: *Omkostnader* för budgetåret 1962/63 anvisa ett förslagsanslag av 461 000 kr.

43:o) **Övervakning av villkorligt dömda.** Kungl. Maj:t har (punkt 46, s. 124 och 125) föreslagit riksdagen att till Övervakning av villkorligt dömda för budgetåret 1962/63 anvisa ett förslagsanslag av 2 600 000 kr.

Anslaget är i gällande riksstat uppfört med 2 400 000 kr.

Under denna punkt anmäler departementschefen, att 1956 års eftervårdsutredning med skrivelse den 20 oktober 1961 överlämnat betänkande angående rekryteringen av och ersättningen till enskilda personer såsom övervakare (stencilerat). I betänkandet föreslås bl. a. en höjning av vissa arvoden. Utredningens förslag överväges, efter avslutad remissbehandling, inom justitiedepartementet. Därest riksdagen icke har någon erinran här emot, föreslås det få ankomma på Kungl. Maj:t att besluta om de ändrade ersättningsgrunder, som må finnas påkallade.

Medelsåtgången under anslaget kan med hänsyn härtill icke närmare beräknas. Det förordas emellertid, att anslaget nu uppräknas med 200 000 kr.

Utskottet har inte funnit anledning till erinran mot Kungl. Maj:ts förslag och hemställer därför,

att riksdagen må till *Övervakning av villkorligt dömda* för budgetåret 1962/63 anvisa ett förslagsanslag av 2 600 000 kr.

44:o) **Tillsyn över villkorligt frigivna m. fl.** Kungl. Maj:t har (punkt 47, s. 125) föreslagit riksdagen att till Tillsyn över villkorligt frigivna m. fl. för budgetåret 1962/63 anvisa ett förslagsanslag av 600 000 kr.

Anslaget är i gällande riksstat uppfört med 450 000 kr.

Beträffande förevarande anslag anmäler departementschefen, att Kungl. Maj:t genom beslut den 2 juni 1961 bemyndigat fångvårdsstyrelsen att från anslaget till person, som förordnats till övervakare vid försöksutskrivning av sådan för vård å sinnessjukavdelning inom fångvården intagen straffri-förklarad vilken kvarstår som inskriven vid avdelningen, utbetala ersättning för uppdraget. Bestämmelserna i kungörelsen den 29 juni 1950 (nr 426) angående bestridande av kostnader för tillsyn över dem som utskrivits på prov från anstalt för verkställighet av ungdomsfängelse, förvaring eller internering, m. m. skall därvid i tillämpliga delar lända till efterrättelse.

Därest ändrade ersättningsgrunder för arvoden till tillsynsmän för villkorligt frigivna m. fl. i enlighet med vad anförts under närmast föregående punkt skulle beslutas, kommer den av fångvårdsstyrelsen föreslagna höjningen av anslaget, 150 000 kr., sannolikt icke att visa sig tillräcklig. Departementschefen föreslår emellertid att anslaget nu uppräknas med det av styrelsen föreslagna beloppet.

Utskottet får med tillstyrkande av Kungl. Maj:ts förslag hemställa, att riksdagen må till Tillsyn över villkorligt frigivna m. fl. för budgetåret 1962/63 anvisa ett förslagsanslag av 600 000 kr.

45:o) Kurser för övervakare, tillsynsmän och personundersökare. I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 48, s. 126), vilket innebär en uppräkning av anslaget med 2 000 kr., hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Kurser för övervakare, tillsynsmän och personundersökare* för budgetåret 1962/63 anvisa ett reservationsanslag av 12 000 kr.

46:o) Understöd åt verksamhet för frigivna fångar m. fl. I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 49, s. 126), innebärande oförändrat anslag, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Understöd åt verksamhet för frigivna fångar m. fl.* för budgetåret 1962/63 anvisa ett anslag av 1 000 000 kr.

47:o) Bidrag till svenska skyddsförbundet. Kungl. Maj:t har (punkt 50, s. 126 och 127) föreslagit riksdagen att till Bidrag till svenska skyddsförbundet för budgetåret 1962/63 anvisa ett anslag av 68 000 kr.

Anslaget är i gällande riksstat uppfört med 430 000 kr.

Av det för budgetåret 1961/62 anvisade anslaget avser 280 000 kr. bidrag till den verksamhet, som bedrivs av svenska skyddsförbundet och till förbundet anslutna skyddsföreningar, samt 150 000 kr. bidrag till ett av föreningen Skyddsvärnet i Stockholm planerat inackorderingshem.

Vid behandlingen i det föregående av anslagen till skyddskonsulentorga-

nisationen har departementschefen tillstyrkt eftervårdsutredningens förslag att skyddsvärnen i Stockholm och i Göteborg skall anförtros eftervården av vissa klientelgrupper. Vidare har förordats att medel för de båda skyddsvärnens verksamhet skall beräknas under skyddskonsulentorganisationens avlönings- och omkostnadsanslag. Såvitt angår svenska skyddsförbundet och andra till förbundet anslutna skyddsföreningar än förenämnda båda skyddsvärn har för budgetåret 1962/63 räknats med oförändrade bidrag, uppgående till sammanlagt i runt tal 68 000 kr. Sistnämnda belopp föreslås anvisat under förevarande anslag.

Utskottet får med tillstyrkande av Kungl. Maj:ts förslag och med hänvisning till vad utskottet anfört under punkten 41 hemställa,
att riksdagen må till *Bidrag till svenska skyddsförbundet* för budgetåret 1962/63 anvisa ett anslag av 68 000 kr.

Diverse

48:o) **Ersättning till statens allmänna fastighetsfond: Fångvårdsstyrelsens delfond. Ersättning till statens allmänna fastighetsfond: Byggnadsstyrelsens delfond. Ersättning till domänverkets fond för upplåten mark. Ersättning till försvarets fastighetsfond för fångvårdsanstalten i Hälsingborg.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkterna 51—54, s. 128) hemställer utskottet,
att riksdagen må för budgetåret 1962/63 såsom förslagsanslag anvisa

- a) till *Ersättning till statens allmänna fastighetsfond: Fångvårdsstyrelsens delfond* 7 020 000 kr.;
- b) till *Ersättning till statens allmänna fastighetsfond: Byggnadsstyrelsens delfond* 1 459 000 kr.;
- c) till *Ersättning till domänverkets fond för upplåten mark* 131 000 kr; samt
- d) till *Ersättning till försvarets fastighetsfond för fångvårdsanstalten i Hälsingborg* 67 000 kr.

49:o) **Bidrag till utgivande av författningskommentarer m. m.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 55, s. 129) och under erinran, att anslaget i gällande riksstat uppförts med allenast ett formellt belopp av 1 000 kr., hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Bidrag till utgivande av författningskommentarer m. m.* för budgetåret 1962/63 anvisa ett reservationsanslag av 50 000 kr.

50:o) **Bidrag till vissa internationella sammanslutningar m. m. inom privaträttens område.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 56, s. 129

och 130), vilket innebär oförändrad medelsanvisning, hemställer utskottet, att riksdagen må till *Bidrag till vissa internationella sammanslutningar m. m. inom privaträttens område* för budgetåret 1962/63 anvisa ett förslagsanslag av 32 000 kr.

51:o) *Bidrag till Nordisk årsbok m. m.* I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 57, s. 130), vilket innebär oförändrat anslag, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Bidrag till Nordisk årsbok m. m.* för budgetåret 1962/63 anvisa ett reservationsanslag av 10 000 kr.

52:o) *Uppgående av gränsen mot Norge m. m.* Kungl. Maj:t har (punkt 58, s. 130 och 131) föreslagit riksdagen att till *Uppgående av gränsen mot Norge m. m.* för budgetåret 1962/63 anvisa ett reservationsanslag av 120 000 kr.

Anslaget är i gällande riksstat uppfört med 210 000 kr.

Enligt en mellan Sverige och Norge uppgjord plan för det tekniska genomförandet av gränsuppgången mot Norge skall fältarbetena under tidsperioden 1959—1962 utföras och bekostas vartannat år av Sverige och vartannat år av Norge, varvid Sverige senast haft att svara för arbetena under år 1961. Medelsbehovet för nästa budgetår beräknas till 120 000 kr. Detta belopp föreslås anvisat.

Utskottet har inte funnit anledning till erinran mot vad departementschefen anfört och föreslagit. Utskottet hemställer därför,

att riksdagen må till *Uppgående av gränsen mot Norge m. m.* för budgetåret 1962/63 anvisa ett reservationsanslag av 120 000 kr.

KAPITALBUDGETEN

Statens affärsverksfonder

Domänverket

53:o) *Förvärv av fångkolonier.* Kungl. Maj:t har (punkt 59, s. 132) föreslagit riksdagen att till *Förvärv av fångkolonier* för budgetåret 1962/63 anvisa ett investeringsanslag av 1 000 kr.

Förevarande anslag är avsett att möjliggöra inköp av jordbruksfastigheter, lämpliga att användas som kolonier för vanligt fångförvar och för unga intagna. På grund av svårigheter att finna fastigheter, där tillfredsställande förläggningar kan anordnas, har anslaget inte kunnat utnyttjas i den ut-

sträckning som man från början haft anledning räkna med. Å andra sidan är det i nuvarande läge med stigande fångantal angeläget att tillvarata alla möjligheter att kunna tillföra anstaltsorganisationen ett ökat antal platser. Departementschefen föreslår därför att riksdagens medgivande till fortsatt disposition av tillgängliga medel under anslaget inhämtas. Anslaget anses därvid böra återuppföras å riksstaten med ett formellt belopp.

Utskottet tillstyrker Kungl. Maj:ts förslag och hemställer, att riksdagen må till *Förvärv av fångkolonier* för budgetåret 1962/63 anvisa ett investeringsanslag av 1 000 kr.

Statens allmänna fastighetsfond

54:o) *Vissa byggnadsarbeten för fångvården.* Kungl. Maj:t har (punkt 60, s. 132—143) föreslagit riksdagen att till *Vissa byggnadsarbeten för fångvården* för budgetåret 1962/63 anvisa ett investeringsanslag av 5 500 000 kr.

Vid utgången av budgetåret 1960/61 fanns under anslaget en behållning av 22 259 825 kr., varav i runt tal 8 700 000 kr. var disponerade genom beslut av Kungl. Maj:t. För budgetåret 1961/62 har anvisats ett anslag av 10 000 000 kr.

Departementschefen anför, att på grund av det stigande fångantalet har nybyggnadsverksamheten inom fångvården de senaste åren främst inriktats på att snabbt kunna tillföra anstaltsorganisationen ett ökat antal platser. I enlighet med beslut av 1960 och 1961 års riksdagar har i detta syfte byggnadsarbeten igångsatts för att utöka platsantalet vid säkerhetsanstalten Hall med 72 platser, anstalterna Norrtälje och Tidaholm med vardera 80 platser och kvinnoanstalten Hinseberg med 20 platser. Byggnadsarbetena omfattar även åtgärder för att tillgodose den på grund av platstillskottet erforderliga utökningen av arbetsdriften vid anstalterna. Under slutet av år 1961 har vidare uppförandet av den vid samma års riksdag beslutade nya 120-mannaanstalten i Tillberga påbörjats. Beträffande samtliga ifrågasvarande byggnadsarbeten har riksdagen bemyndigat Kungl. Maj:t att efter verkställda utredningar besluta om igångsättning av arbetena. De nya platserna kan väntas stå färdiga under loppet av första halvåret 1962 utom vid Tillbergaanstalten, för vilken byggnadstiden beräknas till drygt ett år.

Det har icke varit möjligt att utbygga anstaltsorganisationen i samma snabba takt som fångantalet stigit. Platssituationen kommer, trots den väntade ökningen under budgetåret 1961/62 med tillhoppa 252 platser, att vara ansträngd. Under budgetåret 1962/63, då föreliggande prognoser tyder på en ytterligare kraftig stegring av fångantalet, kommer den hittills beslutade byggnadsverksamheten att tillföra anstaltsorganisationen allenast de nya platserna i Tillberga. Visserligen är härutöver beslutad en ny centralanstalt i Kumla. Byggnadsarbetena beträffande denna anstalt har emellertid ännu

icke påbörjats, och den kan därför icke väntas tillföra anstaltsorganisationen några platser förrän tidigast under år 1964. Färdigställandet av en planerad centralanstalt i Stockholmstrakten kommer att dröja ytterligare någon tid. Sistnämnda båda anstalter avses för övrigt enligt riksdagens beslut skola ersätta Långholmsanstalten och medför vid sådant förhållande icke något mera avsevärt nettotillskott av platser.

I den situation, vari fångvården sålunda befinner sig, är enligt departementschefens mening ytterligare åtgärder nödvändiga för att på kort sikt öka platstillgången. För detta ändamål har Kungl. Maj:t på grundval av förslag, som fångvårdsstyrelsen efter hand framlagt, beslutat vissa förberedande åtgärder.

Den beslutade nya 120-mannaanstalten i Tillberga utgör den första av sex till utformning och storlek lika anstalter, vilka fångvårdsstyrelsen för sin del ansett nödvändiga för att täcka de närmaste årens platsbehov. På grundval av ett av styrelsen utarbetat byggnadsprogram har Kungl. Maj:t genom beslut den 10 november 1961 uppdragit åt byggnadsstyrelsen att i samråd med fångvårdens byggnadskommitté och fångvårdsstyrelsen projektera en sådan anstalt att uppföras i Skänninge. I Kungl. Maj:ts direktiv för projekteringen har i kostnadsbesparande syfte föreskrivits, att anstaltsbyggnaderna — till skillnad från anstalten i Tillberga, vilken uppföres i enplansbyggnader — skall, så långt det ur såväl funktions- som driftkostnadssynpunkt är försvarligt, koncentreras till ett fåtal byggnader i två eller flera plan. Enplansbyggnader bör endast komma i fråga, där detta ur funktionsynpunkt oundgängligen erfordras. Enligt direktiven, vilka i fråga om arbetsdriften följer sakrevisionens förslag om att en planerad madrasstillverkning skall utbytas mot den nuvarande konfektionstillverkningen vid anstalten i Hälsingborg, skall vidare administrations- och förläggingsbyggnaderna utformas så, att ritningar och övriga bygghandlingar kan, utan annan ändring än som betingas av mark- och terrängförhållanden, läggas till grund för uppförande av motsvarande byggnader vid annan anstalt av samma storlek och med likartat klientel. Under erinran om dessa direktiv har Kungl. Maj:t ytterligare genom beslut den 10 november och den 15 december 1961 uppdragit åt byggnadskommittén att i samråd med fångvårdsstyrelsen och byggnadsstyrelsen utarbeta förslag till byggnadsprogram för uppförande av 120-mannaanstalter i Herrljunga och Ystad. Av ifrågavarande anstalter kan Skänningeanstalten uppföras först. Med hänsyn till rådande läge bör — därest riksdagen icke har någon erinran — Kungl. Maj:t äga att, sedan projekteringsarbetet slutförts, besluta om anstaltens uppförande.

Vad angår centralanstalterna i Kumla och i Stockholmstrakten anmäldes till förra årets riksdag, att fångvårdens byggnadskommitté i december 1960 framlagt förslag till nytt byggnadsprogram efter de ändrade riktlinjer, som riksdagen fastställt tidigare samma år och som innebar att Kumlaanstalten skulle uppföras först och att platsantalet skulle ökas från 270 till omkring 450. Genom beslut den 3 mars 1961 har Kungl. Maj:t uppdragit åt byggnadskommittén att, på grundval av detta program, i samråd med byggnads-

styrelsen projektera byggnadsföretaget i Kumla. Projekteringsarbetet är i det närmaste avslutat. Därest det uppgjorda tidsschemat kan hållas, skulle — efter det att Kungl. Maj:t jämlikt riksdagens tidigare bemyndigande fattat beslut om anstaltens uppförande — byggnadsarbetena kunna igångsättas år 1962 och anstalten stå färdig för inflyttning hösten 1964.

Beträffande centralanstalten i Stockholmstrakten erinrar departementschefen om att 1961 års riksdag, med bifall till Kungl. Maj:ts förslag i propositionen nr 144, fattat beslut om försäljning av ett tidigare inköpt markområde i Österåkers kommun, sedan grundförhållandena visat sig vara olämpliga. I nämnda proposition anmäldes, att fångvårdens byggnadskommitté gjort framställning hos kammarkollegiet om att i stället få förvärva ett annat område i samma kommun. Kommittén har under hand meddelat, att förhandlingarna i denna fråga ännu icke hunnit slutföras. För att möjliggöra förvärv av nytt markområde har tidigare beräknats ett belopp av 500 000 kr. Under tiden pågår utarbetandet av nytt byggnadsprogram för anstalten. Kungl. Maj:t har den 30 juni 1961 beslutat, att även denna anstalt skall planeras för omkring 450 platser. Enligt det preliminärt uppgjorda tidsschemat skall anstalten vara färdig i början av år 1966.

I byggnadskommitténs investeringsplan, vilken omfattar samtliga pågående byggnadsföretag jämte bl. a. Tillberga- och Kumlaanstalterna, föreslås i vissa fall en jämkning av gällande kostnadsramar på grund av byggnadskostnadsstegring eller särskilda av kommittén förordade åtgärder. Med anledning av dessa förslag framhåller departementschefen bl. a. följande. Av det byggnadsprogram, som riksdagen tidigare har beslutat för Hallanstaltens utbyggnad, återstår att uppföra nya byggnader för administration, kök och samlingslokaler. Då projekteringsarbetet i dessa delar ännu icke är avslutat, bör den av kommittén angivna kostnadsramen för anstalten upptagas som preliminär. Beträffande en föreslagen utökning av isolerings- och mottagningsplatser vid anstalterna Tidaholm och Norrtälje undersökes möjligheterna att genom mindre omfattande åtgärder nedbringa kostnaderna. I avvaktn på resultatet härav torde kommitténs beräkningar få gälla tills vidare med befogenhet för Kungl. Maj:t att vidtaga de jämkningar, som kan visa sig påkallade.

Med hänsyn till angelägenheten av att snarast kunna påbörja uppförandet av den föreslagna anstalten i Skänninge förordas, att byggnadskostnaderna för anstalten tills vidare upptages till samma belopp som för Tillbergaanstalten. För markförvärv beräknas ett belopp av 105 000 kr.

På grund av det anförda föreslås, med inräknande av byggnadskommitténs förvaltningskostnader, de i följande sammanställning angivna kostnadsramarna för de olika berörda byggnadsprojekten.

Vad härefter angår fångvårdsstyrelsens äskanden, har redan i det föregående behandlats styrelsens förslag om nya 120-mannaanstalter. I övrigt tillstyrkes, att ett belopp av 500 000 kr. beräknas för uppförande av en ny verkstadsbyggnad vid säkerhetsanstalten Växjö, 350 000 kr. för den föreslagna utbyggnaden av kolonien Sjöboda samt 390 000 kr. för utökning av arbets-

Byggnadsföretag m. m.	Fastställd kostnadsram 1961/62	Föreslagen kostnadsram 1962/63
	tusental kr.	
1. Byggnadsföretag		
Hall	21 500	² 22 000
Mariefred	6 825	7 000
Hällby	6 960	7 100
Skenäs	4 000	4 000
Skogome	3 275	3 330
Tidaholm I	6 825	6 980
Tidaholm II	3 810	¹ 4 225
Norrälje I	7 500	7 655
Norrälje II	3 710	¹ 4 155
Hinseberg	6 100	7 237
Kumla	¹ 27 000	¹ 27 800
Tillberga	5 420	5 500
Skänninge	—	¹ 5 500
S:a	102 925	112 482
2. Fastighetsförvärv		
Österåker	500	¹ 500
Skänninge	—	105
S:a	500	605
3. Kommitténs förvaltningskostnader	290	300
S:a	103 715	113 387

¹ Uppskattad kostnad

² Preliminär kostnad

driften vid Hinsebergsanstalten. Medel för vissa föreslagna ombyggnadsarbeten, vid anstalterna i Växjö, Nyköping, Härnösand och Roxtuna anses, liksom arbeten avseende parken vid Hinseberg, böra beräknas under fångvårdsstyrelsens delfond av allmänna fastighetsfonden.

I fråga om anslagsbehovet för budgetåret 1962/63 framhåller departementschefen, att beslutade byggnadsarbeten i vissa fall av olika anledning- ar blivit fördröjda eller uppskjutna. Till följd härav har betydande reservationer uppkommit under anslaget. En sådan anhopning av reservationsmedel bör om möjligt undvikas. Med hänsyn härtill anses anslag böra beviljas endast i den mån byggnadsföretagen erfarenhetsmässigt kan beräknas komma att utföras under budgetåret, och medel bör därvid — med beaktande av fastställda kostnadsramar — beräknas allenast för de kostnader, som måste bestridas under samma budgetår.

Fångvårdens byggnadskommitté har för budgetåren 1961/62 och 1962/63 räknat med en sammanlagd medelsförbrukning av i runt tal 39 milj. kr. För fångvårdsstyrelsens del skulle motsvarande förbrukning — med beaktande av departementschefens ställningstaganden till styrelsens olika förslag samt en till styrelsens disposition tidigare ställd medelsanvisning — uppgå till ca 3 milj. kr. Enligt dessa beräkningar skulle den totala medelsförbrukningen under de båda budgetåren uppgå till ca 42 milj. kr. För närvarande finnes

å anslaget tillgängligt ett belopp av i runt tal 32 milj. kr. För egen del räknar departementschefen med att detta belopp samt en ytterligare medelsanvisning av 5,5 milj. kr. — jämte de medel som upptagits under fångvårdsstyrelsens delfond av allmänna fastighetsfonden — skall vara tillfyllest för att täcka uppkommande medelsbehov för tiden intill utgången av budgetåret 1962/63.

Under återopande av det anförda föreslår departementschefen att 5 500 000 kr. anvisas för nästa budgetår.

Utskottet. Genom de utbyggnadsplaner för fångvårdens anstaltsbestånd, som riksdagen antagit, beräknas anstaltsorganisationen under innevarande budgetår komma att tillföras 252 nya platser. Även med beaktande av det ytterligare platstillskott, som kommer att ske genom färdigställandet av redan beslutade utbyggnader, torde såsom departementschefen framhållit åtgärder erfordras för att på kort sikt öka platstillgången. Utskottet tillstyrker därför förslaget om uppförande av en anstalt i Skänninge och att kostnaden för denna, inräknat markförvärv, tills vidare upptages till 5 605 000 kr. Utskottet kan även tillstyrka förslagen om utbyggnader vid anstalterna Växjö och Hinseberg samt kolonien Sjöboda för sammanlagt 1 240 000 kr.

Utskottet kan jämväl i övrigt biträda vad departementschefen anført och föreslagit och godtager således den nu föreslagna totala kostnadsramen å sammanlagt 113 387 000 kr. för de byggnadsföretag, som uppdragits åt fångvårdens byggnadskommitté. Mot det för nästa budgetår beräknade medelsbehovet har utskottet inte funnit anledning till erinran.

Utskottet hemställer,

att riksdagen må till *Vissa byggnadsarbeten för fångvården* för budgetåret 1962/63 anvisa ett investeringsanslag av 5 500 000 kr.

55:o) **Uppskjutna frågor.** Utskottet kommer framdeles att avgiva utlåtande beträffande nedannämnda, av Kungl. Maj:t under följande punkter framlagda förslag, nämligen

- punkten 16: Regeringsrätten: Avlöningar;
 - punkten 17: Regeringsrätten: Omkostnader;
 - punkten 29: Ersättning åt domare, vittnen och parter;
- vilket utskottet härmed får för riksdagen
anmäla.

Stockholm den 27 februari 1962

På statsutskottets vägnar:

ERNST V. STAXÄNG

Vid förestående ärendes slutbehandling inom utskottet har närvarit

från första kammaren: herrar Näsström, Boman, Einar Persson, fröken Andersson, herrar Bergman, Ragnar Bergh, Fritz Persson, Per Jacobsson, Rikard Svensson, Bengtson, fru Wallentheim, herrar Söderberg, Bertil Petersson, Edström och Nils-Eric Gustafsson; samt

från andra kammaren: herrar Staxäng, Petterson i Degerfors, Gustafsson i Stockholm, Ståhl, Karlsson i Olofström, Svensson i Stenkyrka, Almgren, Mellqvist, fru Lewén-Eliasson, herrar Svensson i Ljungskile, Cassel, Lassinantti, Johansson i Norrköping, Gustafsson i Skellefteå och Andersson i Knäred.

Reservationer

1) vid *punkten 19* (Häradsrätterna: Avlöningar) av herr *Staxäng*.

2) vid *punkten 21* (Häradsrätterna: Ersättningar till nämndemän) av fröken *Andersson*, herrar *Ragnar Bergh*, *Staxäng* och *Cassel*, vilka ansett att utskottet bort tillstyrka motionerna I: 357 och II: 515, såvitt nu är i fråga, och att därför

dels det avsnitt i utskottets yttrande på s. 13, som börjar med »Utskottet vill» och slutar med »till anslagsberäkning», bort ha följande lydelse:

»Utskottet vill liksom vid sina tidigare ställningstaganden i denna fråga understryka nämndemansuppdragets karaktär av förtroendeuppdrag men också angelägenheten av att skäligen gottgörelse utgår för uppdraget. En höjning av arvodet till 50 kr., såsom föreslagits i motionerna, anser utskottet mot denna bakgrund innebära en lämplig avvägning, och utskottet ansluter sig därför till detta förslag. Anslagsbehovet för nästa budgetår kan härigenom beräknas bli 165 000 kr. lägre än vad departementschefen förutsatt.»

dels ock utskottets hemställan bort ha följande lydelse:

»att riksdagen må i anledning av Kungl. Maj:ts förslag samt med bifall till motionerna I: 357 och II: 515, såvitt nu är i fråga, till *Häradsrätterna: Ersättningar till nämndemän* för budgetåret 1962/63 anvisa ett förslagsanslag av 3 835 000 kr.»

3) vid *punkten 23* (Vattendomstolarna: Avlöningar) av fröken *Andersson*, herrar *Ragnar Bergh*, *Staxäng* och *Cassel*, vilka ansett att utskottet bort tillstyrka motionerna I: 357 och II: 515, såvitt nu är i fråga, och att därför

dels det avsnitt i utskottets yttrande på s. 14 och 15, som börjar med »Under punkten» och slutar med »följaktligen motionsyrkandena», bort ha följande lydelse:

»Utskottet har tidigare under punkten 21 förordat en höjning av dagavodet till nämndemän vid häradsrätterna. I överensstämmelse härmed finner utskottet en höjning befogad även i fråga om arvodet till vattenrätts-

nämndemännen. Arvodet till dessa två kategorier av nämndemän är för närvarande bestämda till olika belopp. Några mera bärande skäl för att vattenrättsnämndemän skall åtnjuta högre arvode än övriga nämndemän anser utskottet numera inte föreligga. Utskottet förordar därför, att arvodet till vattenrättsnämndemännen bestämmes till samma belopp som för nämndemännen vid häradsrätterna och att detta belopp fastställs till 50 kr. Härigenom torde anslagsbehovet för nästa budgetår komma att bli 14 000 kr. lägre än vad departementschefen förutsatt.»

dels ock utskottets hemställan under II. bort ha följande lydelse:

»II. i anledning av Kungl. Maj:ts förslag samt med bifall till motionerna I: 357 och II: 515, såvitt nu är i fråga,

a) godkänna följande avlöningsstat för vattendomstolorna, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1962/63:

Avlöningsstat

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	1 733 000
2. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, <i>förslagsvis</i>	78 000
3. Avlöningar till icke-ordinarie personal	1 473 000
4. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	933 000
5. Kompensation för höjda folkpensionsavgifter, <i>förslagsvis</i>	64 000
	Summa kr. 4 281 000

b) till *Vattendomstolorna*: *Avlöningar* för budgetåret 1962/63 anvisa ett förslagsanslag av 4 281 000 kr.»